

Szanowni Państwo

W marcu 2015 roku podjęliśmy decyzję o przystąpieniu do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Kołaczkowo na lata 2015-2025. Dotychczasowa Strategia obowiązywała do 2013 roku.

Dynamiczne zmiany zarówno wewnątrz samej Gminy, jak i w jej otoczeniu (zwłaszcza uruchamianie nowych unijnych środków dotacyjnych w perspektywie finansowej 2014-2020), wymagają podsumowania i oceny dotychczasowych dokonań oraz sporządzenia, zatwierdzenia i realizacji nowej Strategii. Z jednej strony uwzględnia ona kierunki rozwoju i zamierzenia, zapisane w dotychczasowych dokumentach planistycznych, a z drugiej strony bierze pod uwagę nowe wyzwania, wynikające z rosnących potrzeb i oczekiwań mieszkańców.

W opracowaniu szczególna uwaga została zwrócona na:

- wypracowanie kluczowych priorytetów i kierunków rozwoju Gminy
- kwestię sprostania oczekiwaniom mieszkańców odnośnie rozbudowy infrastruktury komunalnej i społecznej
- pogodzenie kwestii rozwoju budownictwa mieszkaniowego i gospodarki z zapewnieniem terenów usługowo-rekreacyjnych dla mieszkańców
- zapewnienie rozwoju usług społecznych na jak najwyższym poziomie.

Prace, związane z formułowaniem kierunków rozwoju Gminy i sposobów realizacji zamierzeń, były prowadzone przez szeroki zespół osób, zarówno pracowników Urzędu Gminy i jednostek gminnych, radnych, jak i reprezentantów różnych organizacji i instytucji, które na co dzień z nami współpracują. Ponadto każdy z mieszkańców miał możliwość zabrania głosu poprzez wypełnienie kwestionariusza ankietowego. Łącznie zebraliśmy ponad 600 ankiet!

Zespół przygotowujący Strategię zdaje sobie sprawę z konieczności ciągłego udoskonalania powstałego programu strategicznego. Strategia nie jest bowiem dokumentem zarządzania operacyjnego, który tak jak budżet Gminy, musi być w 100% wykonany. Jest to plan zamierzeń, pokazujący kierunki rozwoju Gminy. Jego wykonanie zależy od wielu instytucji i zewnętrznych czynników. Pokazuje on jednak faktyczne możliwości Gminy w roku 2015 i stanowi początek nowego, wieloletniego procesu rozwoju. Wyznaczone projekty realizacyjne będą zapewne modyfikowane przez zmieniające się warunki zewnętrzne, ale zawsze powinny być zbieżne z misją Gminy, która mówi o rozwoju rolnictwa i innych form przedsiębiorczości oraz dążeniu do zapewnienia dobrych warunków życia wszystkim mieszkańcom przy wykorzystaniu istniejących zasobów i pojawiających się szans.

Na koniec składam serdeczne podziękowania wszystkim osobom, które przyczyniły się do powstania dokumentu Strategii.

Teresa Waszak
Wójt Gminy Kołaczkowo

Osoby, które brały udział w pracach nad opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy Kołaczkowo na lata 2015-2025 to:

- Pracownicy Urzędu Gminy w Kołaczkwie
- Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołaczkwie
- Pracownicy Gminnego Ośrodka Kultury w Kołaczkwie
- Pracownicy Gminnego Zespołu Obsługi Ekonomicznej i Administracyjnej Oświaty w Kołaczkwie
- Pracownicy Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Kołaczkwie
- Dyrektorzy szkół Gminy Kołaczkowo
- Radni Gminy Kołaczkowo
- Sołtysi Gminy Kołaczkowo
- Młodzież Gimnazjum w Kołaczkwie
- Proboszczowie z terenu Gminy Kołaczkowo
- Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy
- Przedsiębiorcy z terenu Gminy Kołaczkowo
- Mieszkańcy Gminy Kołaczkowo.

Koordynatorem prac nad opracowaniem dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Kołaczkowo była pani Bogusława Wietrzyńska-Stramczewska – Sekretarz Gminy Kołaczkowo.

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	4
1. PROCES I METODY OPRACOWANIA STRATEGII	5
1.1. PROCES TWORZENIA STRATEGII ROZWOJU GMINY KOŁACZKOWO	5
1.2. STRUKTURA STRATEGII	7
2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY	10
2.1. WYNIKI SONDAŻOWYCH BADAŃ ANKIETOWYCH	10
2.2. ANALIZA SWOT	22
3. WIZJA I MISJA ROZWOJU GMINY	30
3.1. WIZJA GMINY	30
3.2. MISJA ROZWOJU GMINY	30
4. CELE STRATEGICZNE	32
5. PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE	36
5.1. ZAŁOŻENIA I KRYTERIA WYBORU PROGRAMÓW I PROJEKTÓW STRATEGICZNYCH	36
5.2. ZESTAWIENIE PROGRAMÓW I PROJEKTÓW STRATEGICZNYCH	36
5.3. ZAKRES CZASOWY PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ	38
5.4. PREZENTACJA I UZASADNIENIE PROGRAMÓW I PROJEKTÓW STRATEGICZNYCH.....	40
6. OKREŚLENIE ZBIEŻNOŚCI STRATEGII ROZWOJU GMINY ZE STRATEGIAMI NA SZCZEBLU WOJEWÓDZKIM I KRAJOWYM	90
6.1. OKREŚLENIE ZBIEŻNOŚCI STRATEGII ROZWOJU GMINY KOŁACZKOWO NA LATA 2015-2025 ZE STRATEGIĄ ROZWOJU KRAJU 2020	90
6.2. OKREŚLENIE ZBIEŻNOŚCI STRATEGII ROZWOJU GMINY KOŁACZKOWO NA LATA 2015-2025 ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2020 ROKU	92
6.3. OKREŚLENIE ZBIEŻNOŚCI STRATEGII ROZWOJU GMINY KOŁACZKOWO NA LATA 2015-2025 Z WIELKOPOLSKIM REGIONALNYM PROGRAMEM OPERACYJNYM NA LATA 2014-2020	94
6.4. OKREŚLENIE ZBIEŻNOŚCI STRATEGII ROZWOJU GMINY KOŁACZKOWO NA LATA 2015-2025 Z PROGRAMEM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2014-2020	95
7. WDRAŻANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY	97
7.1. WDRAŻANIE ZAPISÓW STRATEGII	97
7.2. MONITORING REALIZACJI STRATEGII	97
7.3. OCENA SKUTKÓW REALIZACJI STRATEGII (EWALUACJA)	99
7.4. EWENTUALNE KOREKTY PLANU I JEGO AKTUALIZACJA.....	100
7.5. INFORMOWANIE SPOŁECZEŃSTWA	100
8. SPIS TABEL	102
9. SPIS WYKRESÓW	102
10. SPIS RYSUNKÓW	102
ZAŁĄCZNIK 1. FORMULARZ ANKIETY	103

1. PROCES I METODY OPRACOWANIA STRATEGII

1.1. Proces tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Kołaczkowo

Po kilku miesiącach intensywnych prac dobiegł końca proces opracowywania Strategii Rozwoju Gminy Kołaczkowo na lata 2015-2025, który rozpoczął się w marcu 2015 roku podjęciem decyzji o przystąpieniu do sporządzenia tego najważniejszego dokumentu, dotyczącego rozwoju samorządu.

Powodów takiej decyzji było kilka, a kluczowym był brak aktualnej strategii, bowiem poprzednia obowiązywała na lata 2004-2013. Mimo tego, że polskie ustawodawstwo nie narzuca samorządom gminnym obowiązku posiadania strategii, to olbrzymia większość gmin przygotowuje i zatwierdza takie dokumenty, a następnie wdraża ich zapisy. Główne powody takiego postępowania wynikają z trzech podstawowych funkcji strategii. Są nimi:

- Funkcja pierwsza – uchwalona strategia to **bezpośrednia podstawa do działań** organów samorządu w tych dziedzinach i w tych zakresach, które wynikają z kompetencji samorządu.
- Funkcja druga – strategia umożliwia **pośrednie oddziaływanie** (informacyjne, inspiracyjne, mobilizujące, organizacyjne, edukacyjne, a także pomocowe) względem podmiotów autonomicznych tak, aby podmioty te poprzez swą działalność, realizowaną w imię własnych dążeń, służyły celom rozwoju gminy.
- Funkcja trzecia, mająca szczególne znaczenie w obecnej dobie, strategia to **narzędzie w staraniach o uzyskanie zewnętrznych środków pomocowych**, zwłaszcza ze źródeł Unii Europejskiej.

Ten ostatni aspekt jest szczególnie naglący w związku z uruchamianiem w 2015 roku funduszy unijnych na lata 2014-2020.

Władze Gminy zdecydowały, że dokument Strategii zostanie sporządzony własnymi siłami pracowników samorządowych i mieszkańców przy wsparciu zewnętrznych ekspertów, odpowiedzialnych za merytoryczną koordynację prac.

Proces sporządzania Strategii był więc wspólną pracą liczego grona przedstawicieli samorządu (pracowników Urzędu Gminy, gminnych jednostek organizacyjnych, radnych oraz lokalnych przedsiębiorców i przedstawicieli różnych grup społecznych). Charakterystyczną cechą tego procesu była szeroka partycypacja przedstawicieli różnych instytucji z terenu Gminy w określaniu możliwości rozwojowych i budowaniu programów strategicznego rozwoju.

Prace zostały podzielone na kilka etapów, których przebieg opisano poniżej. Proces ten był zgodny z podstawowymi zasadami planowania strategicznego. Model zarządzania strategicznego w literaturze przedstawiany jest przeważnie w postaci cyklu: analiza (diagnoza) → planowanie → wdrażanie → ocena, która w kolejnej fazie przyjmuje postać korekty i aktualizacji planów.

Zgodnie z powyższym modelem, formułowanie strategii zostało poprzedzone dokonaniem analizy obecnej sytuacji Gminy.

Bardzo cennym, wykorzystanym w pracach nad Strategią, źródłem informacji był **sondaż ankietowy**, przeprowadzony wśród mieszkańców Gminy poprzez zamieszczenie formularza na stronie internetowej Gminy oraz rozprowadzanie ankiet w Urzędzie Gminy, sołectwach oraz poprzez młodzież szkolną. Łącznie wypełniono 604 ankiety, co, biorąc pod uwagę populację Gminy, jest wynikiem imponującym. Ze względu na dobór próby badanie nie może być traktowane jako w pełni reprezentatywny głos lokalnej społeczności – jego cel był inny – możliwość wypowiedzenia się na temat warunków życia w Gminie i kierunków jej rozwoju przez grupę aktywnych mieszkańców. Sondaż był więc ważną, ale nie jedyną, formą partycypacji społecznej w procesie budowania Strategii.

W Rozdziale 2 zostały przedstawione wyniki badań, natomiast wzór ankiety został zamieszczony w Załączniku 1 (na końcu niniejszego opracowania).

Inną, bardzo ważną formą udziału lokalnej społeczności w planowaniu rozwoju Gminy, były **wywiady z przedstawicielami środowisk i grup społecznych oraz organizacji i instytucji z terenu Gminy**. Łącznie przeprowadzono indywidualne spotkania z kilkudziesięcioma osobami - kluczowymi pracownikami Urzędu Gminy, szefami jednostek gminnych i pozagminnych, radnymi, sołtysami, przedsiębiorcami, przedstawicielami organizacji pozarządowych i młodzieżą gimnazjalną. Ich celem było poznanie opinii tych osób na temat warunków życia na terenie Gminy (stanowiły one podstawę do sporządzenia analizy SWOT) oraz propozycji ich poprawy.

Spotkanie, podsumowujące część diagnostyczną prac i wprowadzające do części planistycznej, odbyło się 27 maja 2015 roku z udziałem grona przedstawicieli społeczności gminnej – kierownictwa i pracowników Urzędu Gminy, radnych oraz szefów jednostek i instytucji, działających na terenie Gminy.

W pierwszej części było ono poświęcone prezentacji podstawowych danych o Gminie oraz podsumowaniu diagnozy stanu Gminy (w formie analizy SWOT), zaprezentowanej w podziale na poszczególne aspekty życia Gminy. Analiza dotychczas zgromadzonych danych (informacje statystyczne, raporty, sprawozdania, ankiety, wywiady) pozwoliła na zidentyfikowanie zarówno atutów (silnych stron) Gminy, jak i braków i problemów, które zostały omówione i uzupełnione w trakcie plenarnej dyskusji. Stały się one podstawą procesu planistycznego, bowiem atuty są tymi elementami, na których należy bazować, planując dalszy rozwój Gminy. Z kolei usunięcie bądź zniwelowanie braków i problemów to zadania, których realizacja powinna przyczynić się do lepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców Gminy.

Jednym z punktów spotkania była dyskusja na temat wizji i misji rozwoju Gminy, czyli ich pożądanego obrazu docelowego oraz kierunków rozwoju i głównych działań w celu uzyskania tego stanu w przyszłości.

Następnie zaprezentowano propozycję kilkudziesięciu konkretnych działań (uporządkowanych tematycznie), których wdrożenie w okresie obowiązywania Strategii powinno w dużym stopniu przyczynić się do zaspokojenia zgłoszonych potrzeb mieszkańców i doprowadzić do zamierzonego stadium rozwoju Gminy. Zestawienie działań zostało przygotowane na podstawie wyników wywiadów, ankiet, konsultacji, analiz i obserwacji. W trakcie plenarnej dyskusji jej uczestnicy odnieśli się do propozycji i zgłosili wiele uwag i propozycji uzupełnień.

Po spotkaniu przygotowano uporządkowane wersje propozycji analizy SWOT, wizji, misji, celów i projektów strategicznych do powołanych czterech tematycznych zespołów roboczych, których zadaniem stało się dopracowanie powyższych elementów strategii, a następnie rozpisanie projektów strategicznych na szczegóły. Zespoły te to:

- 1) Oświata , kultura, sport i rekreacja
- 2) Pomoc społeczna, zdrowie, bezpieczeństwo, organizacje pozarządowe
- 3) Gospodarka komunalna, inwestycje (drogi, kanalizacja), zagospodarowanie przestrzenne
- 4) Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa oraz rozwoju turystyki.

Każdy z zespołów roboczych spotykał się kilkakrotnie, wypracowując ostateczną postać głównych zagadnień dokumentu Strategii.

W kolejnym etapie prac uzasadniono wybór i opisano wszystkie cele, programy i projekty strategiczne. Zaproponowano także sposób monitorowania wykonania Strategii za pomocą zestawu wskaźników po to, aby w każdej chwili istniała możliwość sprawdzenia, czy przyjęte zadania są realizowane terminowo i w sposób określony w dokumencie strategii.

1.2. Struktura strategii

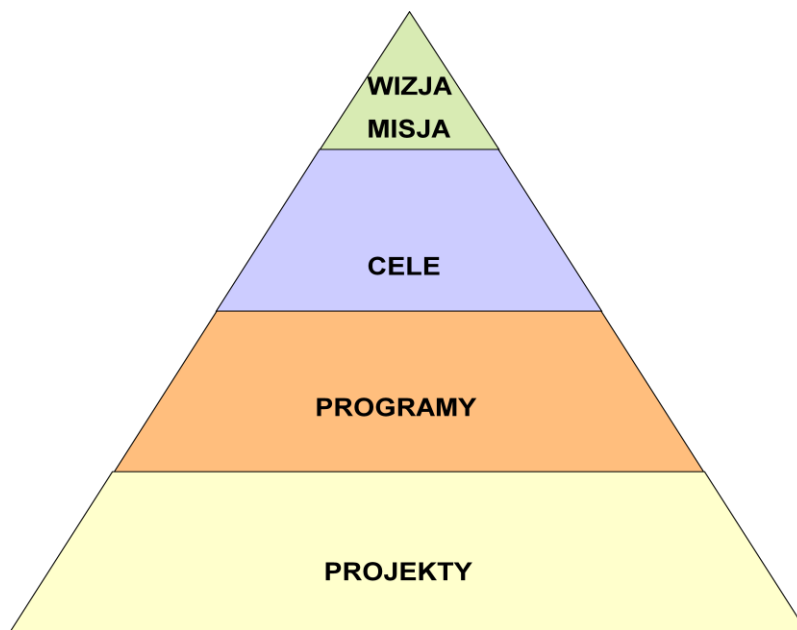
Opracowana Strategia jest dokumentem o wyrazistej, logicznej strukturze.

Najważniejszym, wyjściowym elementem jest **wizja Gminy**, która określa pożądany przez mieszkańców jej wizerunek w perspektywie najbliższych kilkunastu lat, czyli jest swoistym „zdjęciem” Gminy.

Kolejnym elementem jest **misja rozwoju Gminy**, która określa, jaki powinien być kierunek rozwoju Gminy w perspektywie następnych kilkunastu lat i jakie są priorytety samorządu w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców, czyli osiągnięcia stanu, określonego w wizji. Misja jest sentencją, która najlepiej ujmuje główne kierunki działania samorządu, jednocześnie wskazuje priorytety działalności w najbliższych latach, ale przede wszystkim jest najlepszym podsumowaniem całego opracowywanego planu strategicznego.

Strategia jest zorganizowana na kilku poziomach; strukturą swoją przypomina piramidę, której wierzchołek stanowią wizja i misja. Następnie wyróżniono niższe poziomy planowania:

1. Cele strategiczne
2. Programy strategiczne
3. Projekty realizacyjne
4. Zadania do wykonania.

Rysunek 1. Układ strategii¹

Każdy cel, program i projekt zostały w dokumencie Strategii dokładnie uzasadnione i scharakteryzowane.

Następnym, po misji poziomem, planowania są **cele strategiczne**. Wynikają one bezpośrednio z misji – konkretnie definiują kierunki rozwoju Gminy tam określone, jednocześnie pozwalają na zachowanie jasnego podziału Strategii, grupując poszczególne programy i projekty. Ich realizacja w przyjętej perspektywie czasowej powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju Gminy, określonego w ich wizji. Z kolei **programy strategiczne** są „tematami” działań, których wykonanie powoduje osiągnięcie określonych celów. Programy strategiczne grupują projekty, związane tematycznie z poszczególnymi dziedzinami życia, czy działania samorządu. **Projekty realizacyjne** to już konkretne przedsięwzięcia, najłatwiej mierzalne przy wdrażaniu Strategii. Projekty te zostały w niniejszym dokumencie szczegółowo rozpisane. Każdy projekt opatrzone opisem, w którym przedstawiono uzasadnienie jego wyboru oraz inne, ważne dla jego realizacji, informacje. Dodatkowo dla projektów opracowano zestaw niezbędnych danych, obejmujących przede wszystkim **zadania**, czyli czynności do wykonania w ramach każdego projektu. Zostały tutaj również określone inne informacje – opis beneficjentów i celu, dla jakiego projekt jest realizowany, informacje o jednostce odpowiedzialnej za jego wykonanie oraz jednostkach współpracujących, a także daty realizacji poszczególnych zadań.

W pracy nad wszystkimi powyższymi elementami Strategii uwzględniono wymagania pryncypiów zarządzania strategicznego, które składa się z czterech zasadniczych faz działania:

- 1) diagnozy
- 2) planowania
- 3) wdrożenia
- 4) oceny.

¹ Źródło wszystkich rysunków, tabel i wykresów w dokumencie Strategii to opracowania własne.

Kluczowym elementem w przygotowaniu Strategii rozwoju jest planowanie, ale o sukcesie realizacji planu decyduje sposób jego wdrożenia. Ponieważ większość problemów, związanych z realizacją Strategii, wynika najczęściej z niezbyt precyzyjnego zdefiniowania celów i zadań, jakie mają zostać wykonane, dlatego w przedstawionym dokumencie starano się stworzyć jak najbardziej przejrzysty schemat programów i projektów realizacyjnych, ułatwiający zrozumienie ich zasadności. Duży nacisk położono na opisanie celów, programów i poszczególnych projektów, które jako finalne „produkty” przeprowadzonych analiz i konsultacji, wynikają bezpośrednio z opisanych w pierwszej części Strategii (diagnozie Gminy) uwarunkowań rozwojowych oraz przyjętych strategicznych kierunków rozwoju Gminy.

Należy podkreślić, że Strategia jest tzw. planem maksymalnym, to znaczy obejmuje ona wszystkie przedsięwzięcia, jakie mieszkańcy chcieliby, aby były zrealizowane do 2025 roku – aby tak się stało, muszą być w pełni spełnione wszystkie warunki, związane z pozyskaniem środków własnych, środków zewnętrznych oraz z wykorzystaniem zdolności technicznych i organizacyjnych.

W rzeczywistości cele, zapisane w Strategii, nigdy nie są osiągnięte dokładnie w takim zakresie, w jakim są za pierwszym razem zaplanowane, bowiem w ciągu wielu lat realizacji przedsięwzięć strategicznych zmienia się zarówno samorząd, jak i jego otoczenie – pojawiają się nowe koncepcje, wyzwania, oczekiwania i możliwości, których konsekwencją jest zmiana lub nawet zaniechanie części pierwotnych planów, a w ich miejsce wprowadzane są inne.

2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY

2.1. Wyniki sondażowych badań ankietowych

2.1.1. Organizacja badań

a) Teren badań

Badania przeprowadzono w marcu i kwietniu 2015 roku za pomocą ankiety zamieszczonej w profesjonalnym serwisie, oferującym narzędzia badania opinii społecznej. Odnośnik do ankiety umieszczony był na stronie internetowej gminy Kołaczkowo, z adnotacją informującą, że skierowana jest do mieszkańców Gminy. Dodatkowo pytanie, sprawdzające miejsce zamieszkania, wyłączało spośród potencjalnych respondentów osoby spoza Gminy. Ponadto ankieta dostępna była w wersji papierowej dla klientów Urzędu oraz jego pracowników, a także przekazana poprzez uczniów, rodzicom w szkołach z terenu Gminy.

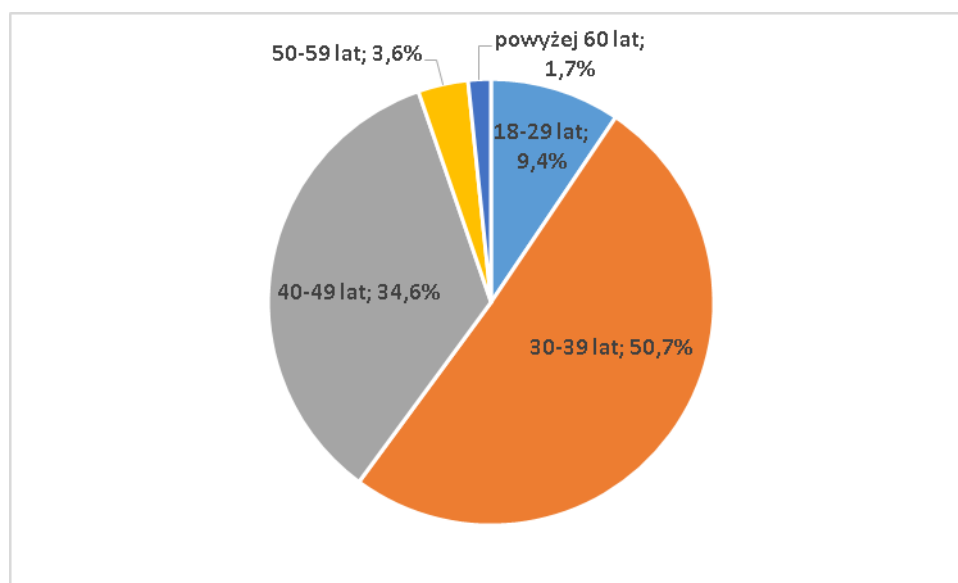
Wziąwszy to pod uwagę można stwierdzić, że teren badań to gmina Kołaczkowo.

b) Charakterystyka grupy badawczej

Jeden z elementów kwestionariusza ankietowego stanowiła metryczka, w której badani zostali poproszeni o wskazanie swojego wieku, płci, wykształcenia oraz statusu zawodowego. Dzięki temu można opisać grupę badawczą.

Pierwsze pytanie tej części ankiety dotyczyło tego, w jakim przedziale wiekowym znajduje się badany; te przedziały to: 18-29, 30-39, 40-49, 50-59 i powyżej 60 lat:

Wykres 1. Wiek respondentów

W badaniu wzięły udział aż 604 osoby, spośród których zdecydowana większość to kobiety: ankietę wypełniły 402 panie (66,6% badanych) wobec 202 (33,4%) mężczyzn.

Biorąc pod uwagę wykształcenie, największy odsetek badanych – blisko 43% - deklaruje ukończenie szkoły średniej. 30,5% wskazań dotyczyło zawodowego, niespełna 18% wyższego, a 6,5% średniego wykształcenia. 2,5% badanych wskazało wykształcenie podstawowe.

Kolejnym kryterium podziału grupy badawczej był status zawodowy. Odpowiedzi mieszkańców kształtują się następująco:

- Pracownik etatowy: 39,2%
- Rolnik: 25,9%
- Przedsiębiorca: 12,75%
- Student: 1,16%
- Niepracujący: 21,03%.

c) Charakterystyka narzędzia badawczego

Opinię mieszkańców o warunkach życia w gminie zbadano przy pomocy specjalnie skonstruowanego kwestionariusza ankietowego. Zawierał on, poza wspomnianą metryczką, dwa rozbudowane moduły macierzowe, za pomocą których respondenci w pięciostopniowej skali poddawali ocenie poszczególne aspekty życia w Gminie; pytania, w których poproszono badanych o wskazanie dwóch najważniejszych pozytywnych elementów życia w Gminie i jej dwóch najważniejszych problemów/negatywnych aspektów oraz pytanie, w którym poproszono badanych o wskazanie pięciu najważniejszych działań na terenie miejscowości zamieszkania, które w pierwszej kolejności powinny zostać sfinansowane z budżetu gminy. Przyjęto, że cel badania zostanie osiągnięty, jeśli spełnione zostaną następujące warunki:

- Badani oceniają warunki życia w Gminie
- Określone zostaną zadania, które według badanych są najistotniejsze do realizacji
- Określona zostanie skala ważności poszczególnych działań w Gminie
- Wskazane zostaną silne i słabe strony Gminy
- Respondenci wypełnią metryczkę.

2.1.2. Ocena warunków życia w gminie Kołaczkowo

Do oceny wyłoniono 18 aspektów, wśród nich zagadnienia związane z infrastrukturą, edukacją, zdrowiem, ofertą spędzania wolnego czasu (kultura, sport, rekreacja, gastronomia) i sektorem usług. W ostatnim punkcie tej części zostawiono miejsce na ocenę tych obszarów, które nie znalazły się w kwestionariuszu, a mogłyby być istotne dla danego respondenta.

Ocena dokonywana była w pięciostopniowej skali:

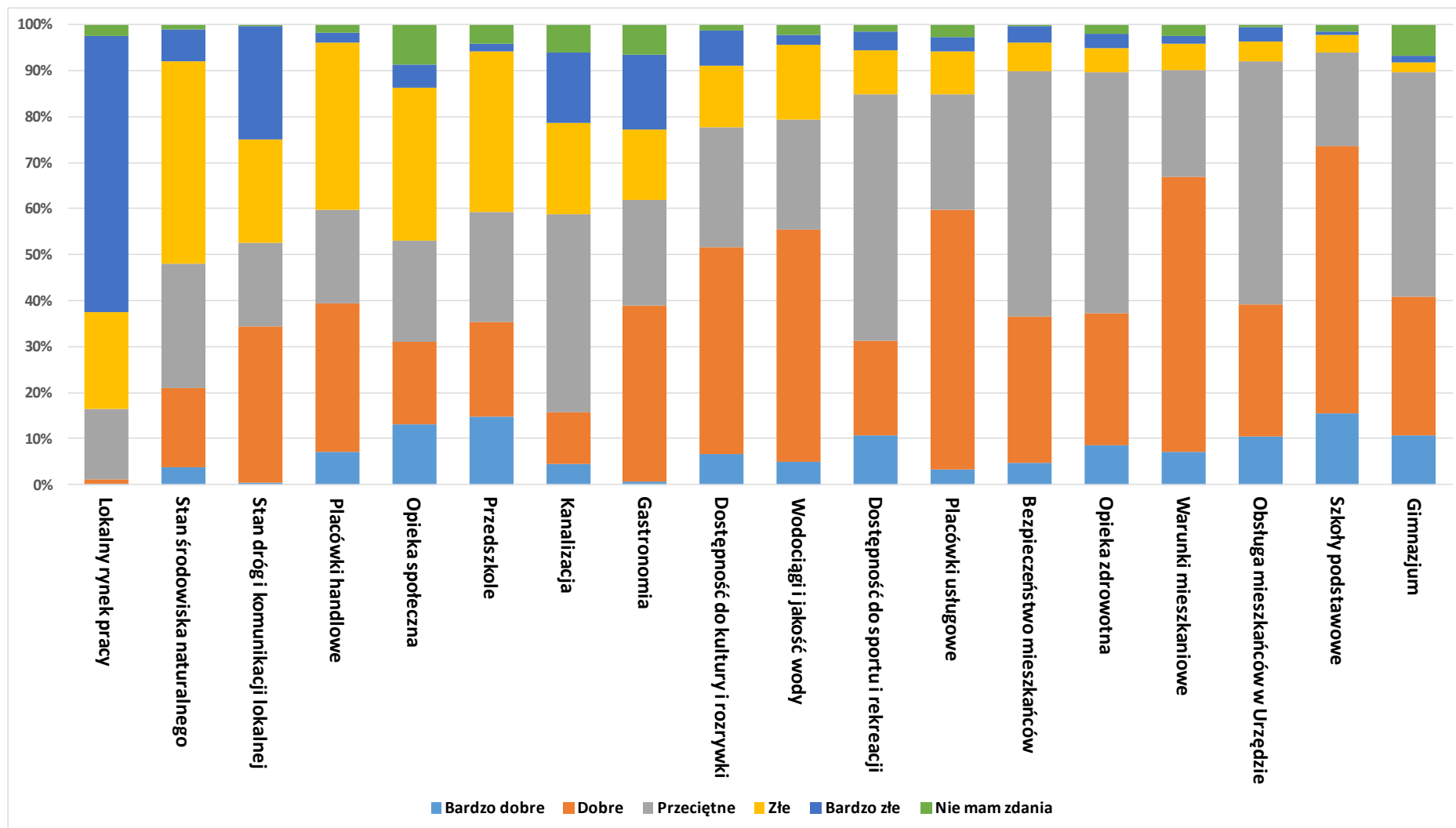
- 5 – ocena bardzo dobra
- 4 – ocena dobra
- 3 – ocena przeciętna
- 2 – ocena zła
- 1 – ocena bardzo zła.

Owych 18, podlegających ocenie dziedzin, to:

1. Lokalny rynek pracy (możliwość znalezienia pracy na terenie Gminy)
2. Przedszkole
3. Szkoły podstawowe
4. Gimnazjum
5. Opieka społeczna
6. Opieka zdrowotna
7. Warunki mieszkaniowe
8. Bezpieczeństwo mieszkańców
9. Dostępność do kultury i rozrywki
10. Dostępność do sportu i rekreacji
11. Wodociągi i jakość wody
12. Kanalizacja
13. Stan dróg i komunikacji lokalnej
14. Stan środowiska naturalnego
15. Gastronomia
16. Placówki handlowe
17. Placówki usługowe
18. Obsługa mieszkańców w Urzędzie Gminy.

Poniżej zamieszczono wykres, na którym przedstawione są zbiorcze wyniki tej części ankiety. Wybrane aspekty zostaną również przedstawione osobno. Na wykresie zbiorczym dziedziny zostały uszeregowane ze względu na kryterium oceny negatywnej (zła i bardzo zła) tak, aby wyodrębnić te, które zdaniem mieszkańców wymagają najpilniejszej interwencji i które w ich ocenie są najistotniejszymi barierami, hamującymi tempo wzrostu jakości życia w Gminie.

Wykres 2. Ocena warunków życia w Gminie

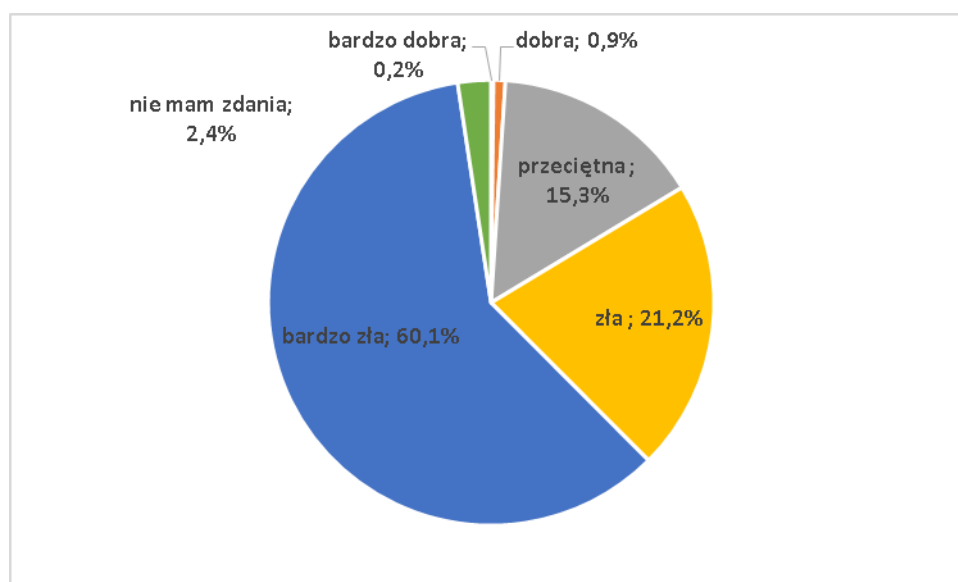

Wykres przedstawia hierarchię problemów, jakie w Gminie są najważniejsze według badanych mieszkańców. Pierwszym z nich jest rynek pracy, następnie stan środowiska naturalnego, stan dróg i oferta handlowa. Mieszkańcy widzą potrzebę poprawy funkcjonowania opieki społecznej, ponadto przeciętnie oceniana jest oferta przedszkolna, kanalizacja i gastronomia.

Dobrze oceniono dostęp do kultury i rozrywki, infrastrukturę wodociągową, dostęp do sportu i rekreacji oraz sektor usług. Bardzo dobrze mieszkańcy ocenili swoje poczucie bezpieczeństwa, opiekę zdrowotną, warunki mieszkaniowe, obsługę w Urzędzie oraz edukację (gimnazja i szkoły podstawowe).

Lokalny rynek pracy jest największą bolączką mieszkańców. Taka ocena nie dziwi, biorąc pod uwagę fakt, że zatrudnienie, będące warunkiem zabezpieczenia społecznego, jest podstawą kształtowania jakości życia, stosunków społecznych i lokalnej demokracji. Opinię mieszkańców na ten temat przedstawia wykres:

Wykres 3. Opinia o lokalnym rynku pracy

Pamiętać trzeba, że ocenie podlegały tutaj dwa aspekty: rynek pracy i jego jakość oraz perspektywy, jakie stoją przed osobami, które chcą podjąć zatrudnienie lub je zmienić. Złożony charakter pytania jest zapewne jedną z przyczyn surowej oceny, która stanowi ambitne zadanie dla osób i instytucji, które kreują lokalny rynek pracy. Jest to jedyny obszar oceniony zdecydowanie surowo: suma negatywnych ocen daje 81,2%.

Kolejny obszar, który został poddany krytyce, to **stan środowiska naturalnego** – 51,1% wskazań na „zły” lub „bardzo zły”. Tu z kolei mamy do czynienia z drugą i jednocześnie ostatnią dziedziną, która została oceniona negatywnie przez więcej niż połowę respondentów.

Jeśli chodzi o inne kwestie, związane z **usługami społecznymi**, to oceniane są one umiarkowanie pozytywnie; zbiorcze wyniki przedstawia tabela:

Tabela 1. Ocena usług społecznych

	5 bardzo dobra	4 dobra	3 przeciętna	2 zła	1 bardzo zła
Opieka zdrowotna	8,6%	28,7%	52,2%	5,2%	3,2%
Bezpieczeństwo	4,6%	32,0%	53,3%	6,3%	3,5%
Opieka społeczna	8,6%	28,7%	52,2%	5,2%	3,2%
Mieszkalnictwo	7,1%	59,9%	23,2%	5,6%	1,7%

W tabeli nie uwzględniono opcji „nie mam zdania”, ponieważ odsetek osób ją wybierających nie wpływa istotnie na konkluzje.

Wszystkie cztery przedstawione aspekty są oceniane przeciętnie, ze wskazaniem na pozytywną ocenę. Taki wynik jest niewątpliwie satysfakcjonujący i należy podtrzymać taką tendencję. Około 30% badanych jest zadowolonych z poziomu tych usług (blisko 60% w przypadku mieszkalnictwa jest tu pozytywnym wyjątkiem). **Opieka zdrowotna** i **bezpieczeństwo** to złożone zagadnienia, tym bardziej cieszy ich pozytywny odbiór wśród ankietowanych.

Kolejną skumulowaną grupą ocenianych czynników jest infrastruktura (podobnie, jak w przypadku polityki społecznej, nie zdecydowano się na przedstawienie odsetka osób wyrażających brak opinii z powodu braku istotnego wpływu na wnioski z badania):

Tabela 2. Ocena infrastruktury technicznej

	5 bardzo dobra	4 dobra	3 przeciętna	2 zła	1 bardzo zła
Stan dróg i komunikacji lokalnej	0,5%	33,9%	18,3%	22,3%	24,8%
Kanalizacja	4,5%	11,2%	43,1%	19,8%	15,3%
Wodociągi	5,0%	50,3%	24,0%	16,4%	2,2%

Jeśli chodzi o **stan dróg i komunikacji lokalnej** to należy pamiętać, że badano tutaj dwa, powiązane ze sobą, aspekty, więc fakt, że największy odsetek badanych wskazał tu ocenę „dobrą” należy interpretować korzystnie. Trzeba jednak mieć na uwadze, że 47% respondentów oceniło ten obszar „źle” lub „bardzo źle”, zapewne również ze względu na jego złożoność.

Infrastruktura kanalizacyjna i wodociągowa wypadła tu lepiej, przy czym ponad połowa badanych oceniła **wodociągi** dobrze. Ponad 35% mieszkańców, którzy wzięli udział w ankiecie nie jest zadowolonych z **kanalizacji**. Jest to podstawowa usługa, która powinna być w dobrej jakości dostępna dla możliwie największej części ludności, stąd należy tę ocenę traktować jako wyzwanie dla dalszego rozwoju.

Ostatnim przedstawionym obszarem będzie edukacja, do oceny której przedstawiono badanym **przedszkole, szkoły podstawowe i gimnazjum**:

Tabela 3. Ocena oświaty

	5 bardzo dobra	4 dobra	3 przeciętna	2 zła	1 bardzo zła
Gimnazjum	10,6%	30,1%	48,8%	2,3%	1,3%
Szkoły podstawowe	15,4%	58,3%	20,2%	3,8%	0,8%
Przedszkole	14,8%	20,6%	24,0%	34,8%	1,7%

Szkoły podstawowe i gimnazjum były tymi obszarami, które najrzadziej zostały ocenione źle lub bardzo źle, a jeśli chodzi o oceny jednoznacznie pozytywne, to dla podstawówek 73,3% badanych wystawiło notę dobrą lub bardzo dobrą.

Nieco słabiej wypadła ocena oferty **przedszkolnej**. Niewystarczająca podaż tych usług (tak publicznych, jak świadczonych prywatnie) jest problemem ogólnokrajowym, z czego należy zdawać sobie sprawę.

2.1.3. Silne i słabe strony Gminy

W dwóch następnych częściach ankiety badani zostali poproszeni o dokonanie indywidualnej (było to pytanie otwarte) oceny silnych i słabych stron Gminy. To pytanie było swoistym rozwinięciem pierwszej części ankiety.

Jeśli chodzi o **atuty** Gminy, to najczęściej podawano:

- Czyste środowisko
- Mały hałas
- Jakość edukacji dzieci i młodzieży
- Obsługa w urzędach
- Sektor usług
- Warunki mieszkaniowe.

Za najistotniejsze **słabe strony** Gminy ankietowani uważają:

- Brak pracy
- Stan dróg
- Kanalizację
- Stan infrastruktury okołodrogowej
- Gastronomię
- Ofertę turystyczną.

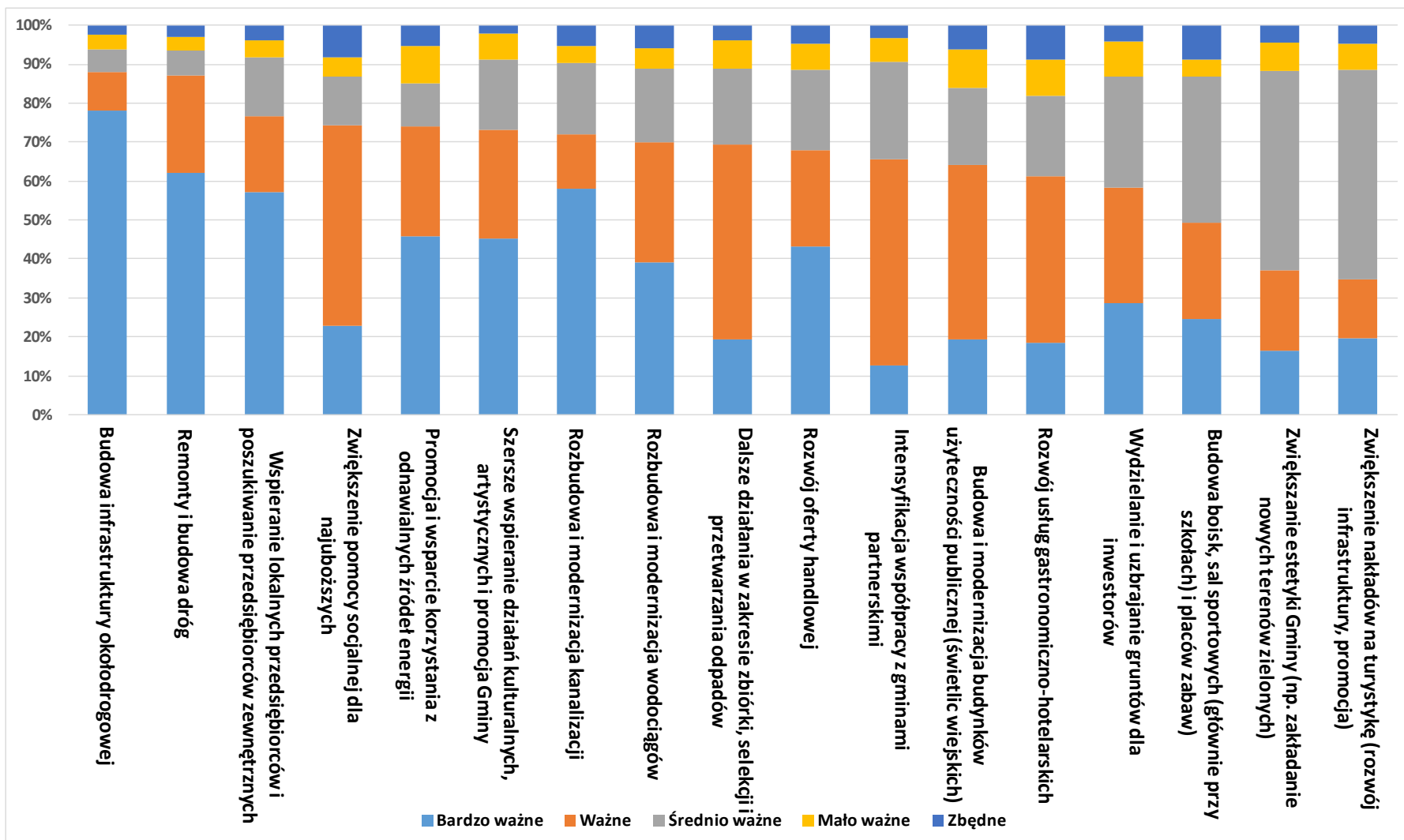
2.1.4. Ważność działań w Gminie

Kolejną częścią kwestionariusza była ocena ważności działań w Gminie według pięciostopniowej skali, gdzie 5 oznaczało działanie bardzo ważne, a 1 - zbędne. Do oceny zaproponowano następujące dziedziny:

1. Remonty i budowa dróg
2. Budowa infrastruktury okołodrogowej (chodniki, ścieżki rowerowe, oświetlenie)
3. Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej
4. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej
5. Wydzielanie i uzbrajanie gruntów dla inwestorów
6. Wspieranie lokalnych przedsiębiorców i poszukiwanie inwestorów zewnętrznych
7. Zwiększenie nakładów na turystykę (rozwój infrastruktury, promocja)
8. Budowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej (świetlic wiejskich, strażnic OSP, itp.)
9. Budowa boisk, sal sportowych (głównie przy szkołach) i placów zabaw
10. Promocja i wsparcie korzystania z odnawialnych źródeł energii
11. Dalsze działania w zakresie zbiórki, selekcji i powtórnego wykorzystania odpadów
12. Rozwój oferty handlowej
13. Rozwój usług gastronomiczno-hotelarskich
14. Zwiększanie estetyki Gminy (np. zakładanie nowych terenów zielonych)
15. Intensyfikacja współpracy z gminami partnerskimi
16. Szersze wspieranie działań kulturalnych, artystycznych i promocja gminy
17. Zwiększenie pomocy socjalnej dla najuboższych.

W kwestionariuszu zaproponowano taką kolejność, kierując się pewnymi przypuszczeniami co do potencjalnych wyborów respondentów. Te wybory okazały się ciekawe, co można zaobserwować na zbiorczym wykresie, gdzie kryterium kolejności zależne było od sumy odsetka wskazań na oceny „5” i „4”:

Wykres 4. Ważność działań w Gminie

Z powyższego wykresu wyłania się interesująca hierarchia potrzeb. Przede wszystkim rzuca się w oczy ciągłe niezaspokojenie potrzeb w zakresie **infrastruktury drogowej**, która obecna jest na pierwszych dwóch miejscach wykresu. Pamiętać trzeba, że ocena stanu tego obszaru z pierwszej części kwestionariusza nie wypadła bardzo źle, lecz mimo to badani widzą konieczność ciągłego rozwoju tego obszaru.

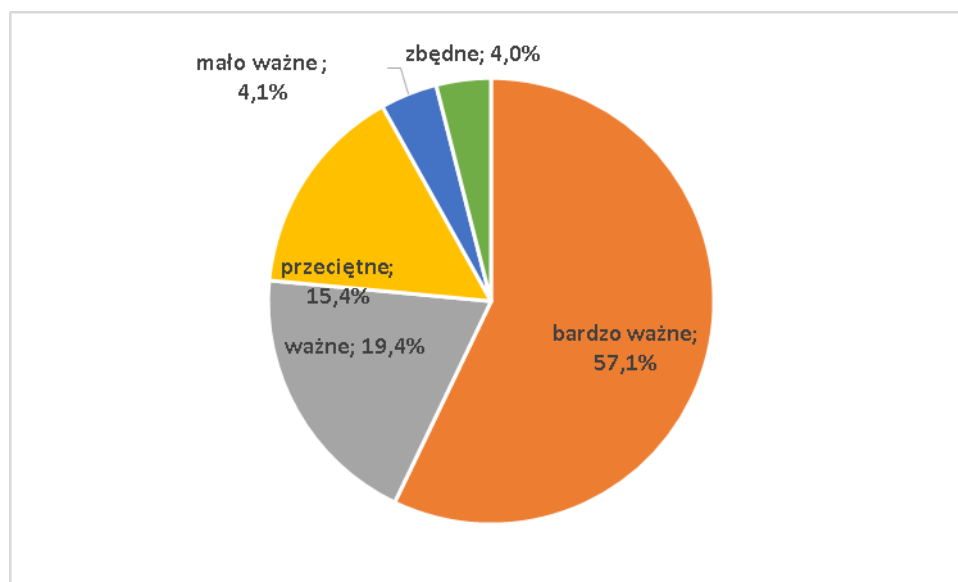
Szczegółowy rozkład głosów przedstawia tabela:

Tabela 4. Pożądane działania Gminy - infrastruktura drogowa

	5 Bardzo ważne	4 Ważne	3 Przeciętne	2 Mało ważne	1 Zbędne
Infrastruktura okołodrogowa	78,2%	9,9%	5,6%	3,8%	2,5%
Remonty i budowa dróg	62,0%	25,0%	6,5%	3,5%	3,0%

Wspieranie przedsiębiorców, kolejna w kolejności dziedzina, ma związek z niepokojami dotyczącymi rynku pracy i bezrobocia. Jak wspomniano wyżej, bez stabilnego rynku pracy na poziomie lokalnym trudno kształtować długofalową politykę rozwoju; respondenci również są tego świadomi dostrzegając istotność działań w związku z przedsiębiorczością lokalną:

Wykres 5. Potrzeba wsparcia przedsiębiorców

Kolejną dziedziną jest **zwiększenie pomocy socjalnej dla najuboższych**, które jest istotne dla blisko 75% ankietowanych.

W poprzednich częściach badania stosunkowo surowo oceniono stan środowiska naturalnego, czego konsekwencją jest fakt, że **promocję i wsparcie korzystania z odnawialnych źródeł energii** za ważne uznaje 74% mieszkańców. Podobny odsetek widzi potrzebę rozwoju **działań kulturalnych na terenie Gminy**.

Kolejne dwa obszary – **rozwój i modernizację kanalizacji i wodociągów** przedstawia tabela:

Tabela 5. Ważność działań

	5 Bardzo ważne	4 Ważne	3 Przeciętne	2 Mało ważne	1 Zbędne
Rozbudowa i modernizacja kanalizacji	58,1%	13,7%	18,5%	4,1%	5,5%
Rozbudowa i modernizacja wodociągów	39,2%	30,6%	19,0%	5,1%	6,0%

Nieco bardziej istotny dla ankietowanych wydaje się rozwój kanalizacji (blisko 60% wskazań na „bardzo ważne”), aczkolwiek skumulowane wartości wskazań na „bardzo ważne” i „ważne” istotnie niwelują tę różnicę: 71,9% dla kanalizacji i 69,9% w przypadku wodociągów.

Dalsze działanie w zakresie zbiórki, selekcji i przetwarzania odpadów jest istotne dla 69,3% badanych. Wiąże się to z zaniepokojeniem stanem środowiska i wykazuje spójną postawę oraz chęć przeciwdziałania niekorzystnym tendencjom.

Mniej niż połowa badanych za istotne uznaje **budowę boisk, zwiększanie estetyki Gminy** oraz **zwiększanie nakładów na turystykę**. Z całą pewnością wynika to, przynajmniej w pewnej mierze, z usatysfakcjonowania poziomem rozwoju tych obszarów.

2.1.5. Pięć najważniejszych działań, na które w pierwszej kolejności powinny zostać wydatkowane środki z budżetu Gminy

W ostatniej merytorycznej części badania ankietowani mogli wpisać te działania, które według nich są najistotniejsze w miejscowościach ich zamieszkania. Te odpowiedzi zdecydowanie pokrywają się z działaniami, które podlegały ocenie i hierarchizacji w poprzednich częściach kwestionariusza. Za najistotniejsze i najpilniejsze mieszkańcy uważają:

- Drogi
- Kanalizację
- Ścieżki rowerowe
- Chodniki
- Oświetlenie
- Place zabaw
- Boiska
- Pomoc socjalną.

Zdecydowanie najpilniejsze dla mieszkańców są twarde działania infrastrukturalne. Taki obraz nie dziwi, ponieważ jest to obszar, który silnie i regularnie oddziałuje na życie społeczności lokalnej i interwencji na nim oczekują mieszkańcy od samorządów.

2.2. Analiza SWOT

Zestawienie mocnych i słabych stron analizowanego podmiotu (w tym przypadku gminy Kołaczkowo) oraz określenie jego szans i zagrożeń rozwojowych jest klasycznym narzędziem, stosowanym od wielu lat w analizie strategicznej. Nazwa SWOT pochodzi z języka angielskiego i oznacza:

- S – Strengths (atuty, silne strony)
- W – Weaknesses (problemy, słabości)
- O – Opportunities (szanse, możliwości)
- T – Threats (zagrożenia).

Analiza SWOT jest swego rodzaju pomostem między raportem o stanie Gminy a strategią jej rozwoju - zidentyfikowane silne i słabe strony oraz możliwości i zagrożenia są podsumowaniem obecnej sytuacji Gminy, a jednocześnie wstępem do określenia perspektyw jej rozwoju, który powinien bazować na posiadanych własnych atutach oraz szansach, pojawiających się w otoczeniu.

Wstępna propozycja silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń zestawienia została sporządzona na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych i wywiadów. Następnie została ona zweryfikowana podczas spotkania z pracownikami Urzędu Gminy i jednostek gminnych oraz podczas spotkań w grupach roboczych.

W celu zapewnienia jak największej przejrzystości zestawienie silnych i słabych stron sporządzono w podziale na 13 obszarów życia Gminy:

- 1) Położenie, ogólne warunki życia
- 2) Zagospodarowanie przestrzenne
- 3) Drogi i komunikacja
- 4) Infrastruktura techniczna, czystość, środowisko
- 5) Oświata
- 6) Kultura, rozrywka
- 7) Sport, rekreacja
- 8) Handel, gastronomia, usługi
- 9) Zdrowie, pomoc społeczna
- 10) Bezpieczeństwo
- 11) Gospodarka
- 12) Mieszkańcy, aktywność społeczna
- 13) Zarządzanie Gminą.

Lista ta przedstawia się następująco²:

² W kilku przypadkach czynniki o podobnym charakterze występują zarówno po stronie atutów, jak i słabych stron. Jest to dopuszczalne, ponieważ po pierwsze przy analizie wewnętrznej brano pod uwagę nie tylko ściśle zdefiniowane słabości, ale także problemy i potrzeby, a po drugie w ramach tego samego zagadnienia mogą występować zarówno atuty, jak i słabości lub elementy do zrealizowania. Wobec tego na przykład w dziale „Drogi i komunikacja” w atutach jest mowa o coraz lepszym stanie dróg, natomiast w słabościach/problemach/potrzebach – o potrzebie budowy dróg gminnych.

SILNE STRONY (ATUTY)	SŁABE STRONY/PROBLEMY
Położenie, ogólne warunki życia	
<ul style="list-style-type: none"> • Spokój, czyste powietrze, cisza, „sielski klimat” • Wszędzie jest blisko, podstawowe potrzeby można załatwić na miejscu (ale dotyczy głównie Kołaczkowa, a nie innych wsi) • Dobra lokalizacja – blisko ważnych tras drogowych, bliskość Wrześni • Tradycje reymontowskie – z tego Gmina jest znana w całym kraju 	<ul style="list-style-type: none"> • Wielkość Gminy powoduje niedostępność niektórych usług, np. większe zakupy, oferta kulturalna, pływania – konieczność podróży • Mało lasów (6,8% powierzchni Gminy przy prawie 30% dla kraju), brak jezior • Mało widocznych zmian w ostatnich 10 latach, zwłaszcza jeżeli chodzi infrastrukturę i wsparcie biznesu • Ujemnie saldo migracji • Wiele osób chce wyjechać z Gminy po zakończeniu nauki (ciekawsza praca, wyższe zarobki), ograniczona oferta oświatowa we Wrześni • Starzejące się społeczeństwo
Zagospodarowanie przestrzenne	
<ul style="list-style-type: none"> • Grunty Skarbu Państwa – szansa na przejęcie na cele, np. rekreacyjne, czy pod działalność gospodarczą 	<ul style="list-style-type: none"> • Niezagospodarowane parki (niektóre) • Zarośnięte stawki i oczka wodne • Niszczący był obiekt basenowy
Drogi i komunikacja	
<ul style="list-style-type: none"> • Stopniowa poprawa stanu dróg • Dość pozytywna opinia mieszkańców na temat stanu dróg (ponad połowa ocen pozytywnych i przeciętnych - wynik ankiety) 	<ul style="list-style-type: none"> • Drogi gminne – pozostało ok. 36 km do utwardzenia • Drogi powiatowe – zły stan • Braki ścieżek rowerowych, chodników • Braki w oświetleniu ulicznym • Problem z transportem zbiorowym (zwłaszcza wewnątrz Gminy, trudność dojazdu do pracy, na różne zajęcia, etc.) • Drzewa przydrożne, zarośnięte pobocza dróg (trawa, krzewy) – stanowią zagrożenie
Infrastruktura techniczna, czystość, środowisko	
<ul style="list-style-type: none"> • Pełne zwodociągowanie Gminy • Szybkie łącze internetowe – w Kołaczkowie • Czyste powietrze • Wyjątkowe okazy zwierzyny w lasach, łatwe do spotkania 	<ul style="list-style-type: none"> • Znaczne braki w skanalizowaniu Gminy • Śmiecenie – przez to dość krytyczna opinia mieszkańców o stanie środowiska • Niektóre rowy przydrożne, a nawet drogi gminne są zaorywane.

SILNE STRONY (ATUTY)	SŁABE STRONY/PROBLEMY
Oświata	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowana sieć szkół – bliskość dojazdu • Ponownie otwarta szkoła we Wszemborzu • Dobre warunki lokalowe w szkołach • Bardzo wysoka ocena szkół podstawowych (prawie 74% ocen bardzo dobrych i dobrych - wyniki ankiet) • 12 świetlic wiejskich (na 17 sołectw) 	<ul style="list-style-type: none"> • Przedszkole – niezadowolający stan budynku, zbyt mało zajęć dodatkowych, zbyt krótkie godziny działania (od roku szkolnego 2015/2016 będzie otwarte do 17.00), przedszkole zamknięte w wakacje • Słabe wyniki egzaminów gimnazjalnych • Zbyt mało godzin zajęć pozalekcyjnych (j. obce, informatyka, matematyka i inne przedmioty ścisłe) • Bariery uczestnictwa w zajęciach dodatkowych dla części uczniów jest brak możliwości powrotu ze szkoły po odjeździe autobusu szkolnego • Braki infrastruktury sportowej przy niektórych szkołach • Tylko pół etatu pedagoga – ograniczone możliwości aktywizacji zawodowej uczniów
Kultura, rozrywka	
<ul style="list-style-type: none"> • Zadowolająca aktywność Gminnego Ośrodka Kultury, spora oferta • Wysoka ocena dostępności do kultury i rozrywki (ponad 77% ocen pozytywnych i średnich - wyniki ankiet) • Duża aktywność młodzieży szkolnej • Ognisko muzyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • GOK: <ul style="list-style-type: none"> – pałac chcą odzyskać dawni właściciele – bardzo mała liczba pracowników – zbyt dużo obowiązków - też sport, promocja • Świetlice – często nie są wykorzystywane z powodu braku środków, brak animatorów w świetlicach (są wyjątki, gdzie działają organizacje pozarządowe) • Zbyt mała oferta dla młodzieży, brak miejsca spotkań (też kawiarni) • Brak rozpowszechnienia informacji o publikowanym kalendarzu imprez gminnych
Sport, rekreacja	
<ul style="list-style-type: none"> • Dużo placów zabaw • Sporo boisk (prawie w każdej miejscowości) • Imprezy cykliczne (organizowane przez GOK) 	<ul style="list-style-type: none"> • Boiska – część jest w niezadowolającym stanie, ostatnio coraz mniej chętnych (bo np. nie są koszone - nie ma określonego użytkownika), zwłaszcza od czasu, gdy jest Orlik

SILNE STRONY (ATUTY)	SŁABE STRONY/PROBLEMY
<ul style="list-style-type: none"> Wypożyczalnia rowerów (Spławie) LZS-y – aktywna działalność, wspierana przez Gminę Pałace (atrakcja turystyczna) 	<ul style="list-style-type: none"> Zbyt mała oferta dla dorosłych LZS-y – nie ma ich promocji, przez co zainteresowanie jest zbyt małe Zaniedbana strzelnica w Borzykowie Za małe zaangażowanie poszczególnych OSP w sport i rekreację
Handel, gastronomia	
<ul style="list-style-type: none"> Wysoka ocena dostępności placówek usługowych (prawie 85% ocen pozytywnych i średnich - wyniki ankiet) Pozytywna ocena dostępności placówek handlowych 	<ul style="list-style-type: none"> Gastronomia – zbyt mała oferta, brak kawiarni, restauracji, pizzerii Brak sklepów odzieżowych, obuwniczych
Zdrowie, pomoc społeczna	
<ul style="list-style-type: none"> Podstawowa opieka zdrowotna – na zadowalającym poziomie - 2 przychodnie, 3 apteki Gabinet rehabilitacyjny na terenie Gminy Punkt konsultacyjny AA Pozytywna ocena opieki zdrowotnej przez mieszkańców (prawie 90% ocen pozytywnych i średnich - wyniki ankiet) 	<ul style="list-style-type: none"> Brak żłobków Brak udogodnień dla osób niepełnosprawnych Problemy społeczne - alkoholizm, bezrobocie, zwłaszcza wsie po PGR Brak mechanizmów do ograniczania pomocy społecznej dla osób, które się nie „przykładają” Brak świetlic socjoterapeutycznych, grup wsparcia Brak organizacji pozarządowych w sferze pomocy społecznej
Bezpieczeństwo	
<ul style="list-style-type: none"> Posterunek Policji na terenie Gminy, dobrze wyposażony OSP – 7 jednostek (w tym 2 w KSRG), dobrze wyposażone 	<ul style="list-style-type: none"> Dużo dewastacji Posterunek Policji – częste zmiany personalne, zbyt mała aktywność Policji Park – czasami jest niebezpieczny, nieoświetlony Bezpańskie psy (otwarte bramy od domostw, Policja nie interweniuje)
Gospodarka	
<ul style="list-style-type: none"> Bezrobocie spada, kto chce, znajdzie pracę (dużo osób pracuje poza gminą) Dobra lokalizacja – bliskość Wrześni, Środy Wlkp. Sporo busów, którymi można dojeżdżać 	<ul style="list-style-type: none"> Zbyt mało firm, przeważa rolnictwo – mało miejsc pracy na miejscu Część ludzi nie chce pracować (np. na 2 zmiany), nawet dorywczo, zatrudnianie się „na czarno”

SILNE STRONY (ATUTY)	SŁABE STRONY/PROBLEMY
do pracy (też do Poznania)	<ul style="list-style-type: none"> • Tylko 1 grunt gminny pod inwestycje i to słabo oznakowany, ogłoszony tylko na www Gminy • Wysoki podatek od nieruchomości (nie zachęca do inwestowania w Gminie) • Miejscami niezadawalająca infrastruktura do prowadzenia działalności gospodarczej, np. zimą trudno dojechać, problemy z dostępem do Internetu (poza Kołaczkowem i Borzykowem), problemy z dostawami energii (przerwy) • Tylko 2 gospodarstwa agroturystyczne (w tym 1 bez noclegu)
Mieszkańcy, aktywność społeczna	
<ul style="list-style-type: none"> • Duże zaangażowanie społeczeństwa w prace społeczne • Duże zaangażowanie mieszkańców w proces tworzenia strategii rozwoju gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • Część miejscowości – tereny po PGR, roszczeniowość, niski poziom wykształcenia • Mało organizacji pozarządowych • Środki sołeckie – przeważnie wykorzystywane na integrację we wsiach, a nie ogólnogminną • Sołectwa – małe zainteresowanie przekazywaniem informacji inicjatywami kołaczkowskiej OSP
Zarządzanie Gminą	
<ul style="list-style-type: none"> • Sprawne zarządzanie Gminą • Bardzo wysoka ocena obsługi mieszkańców w Urzędzie Gminy (ponad 92% ocen pozytywnych i średnich - wyniki ankiet) • Posiadanie wizji funkcjonowania Gminy przez jej władze • Racjonalne, oszczędnościowe podejście do ponoszenia wydatków 	<ul style="list-style-type: none"> • Niezadawalająca ściągalność podatków

Najistotniejsze wnioski z zamieszczonych wyżej wyników analizy są następujące:

- Kołaczkowo jest znane w całym kraju jako miejsce zamieszkania naszego noblisty - Władysława Reymonta. Jest to element, który niewątpliwie należy akcentować we wszelkich działaniach promocyjnych Gminy.
- Gmina jest spokojnym, czystym (powietrze) i bezpiecznym miejscem do zamieszkania przez osoby, które mają dobre, stałe źródło dochodów i nie mają

aspiracji do życia „wielkowiejskiego”, kojarzonego z jednej strony z bezpośrednim dostępem do usług społecznych wyższego rzędu (np. kino, teatr, kryta pływalnia, etc.), a z drugiej z szybkim tempem życia i traceniem wiele czasu na przejazdy.

- Na przeciwnym biegunie znajdują się osoby, mające problemy ze znalezieniem satysfakcjonującej pracy, wynikające z braku odpowiednich miejsc zatrudnienia. Wyrazem tego jest ujemne saldo migracji, czyli większa liczba osób wyjeżdżających na stałe z Gminy niż osiedlających się na jej terenie.
- Zaskoczeniem nie jest, że do istotnych problemów zaliczono także niepełne uzbrojenie w sieć kanalizacyjną (lub przydomowe oczyszczalnie ścieków) oraz stan dróg lokalnych, co jest barierą zarówno dla rozwoju gospodarczego, jak i wzrostu liczby mieszkańców.
- Konfrontacja silnych i słabych stron korzystnie wypada przy ocenie funkcjonowania oświaty, zwłaszcza na poziomie podstawowym. Mieszkańcy są zadowoleni z istniejącej sieci szkół o dobrej bazie lokalowej i z poziomu nauczania. Z kolei kluczowe niedostatki w tej sferze to brak żłobka oraz niezadawalająca baza sportowa szkół. Sporo krytycznych głosów dotyczyło także funkcjonowania przedszkola.
- Pozytywnie została oceniona sfera kultury – mieszkańcy dostrzegają aktywną działalność Gminnego Ośrodka Kultury. W ostatnim czasie głównym problemem stały się starania dawnych właścicieli o odzyskanie budynku, w którym mieści się GOK. Zwrócono także uwagę na ograniczoną kadrę Ośrodka przy szerokim zakresie zadań – także w dziedzinie sportu, rekreacji i promocji Gminy.
- Jedną z głównych bolączek (nie tylko gminy Kołaczkowo) jest zbyt małe wykorzystanie świetlic wiejskich z powodu braku środków na zatrudnienie animatorów i/lub braku wolontariuszy, którzy podjęliby się tego zadania (są wyjątki, gdzie działają organizacje pozarządowe).
- Wielokrotnie podkreślano także, że zbyt mała jest oferta dla młodzieży, brak jest dla nich miejsca spotkań (też kawiarni).
- Jeżeli chodzi o sport i rekreację, to do atutów Gminy zaliczono dużą liczbę placów zabaw i boisk, wiele wydarzeń sportowych (ale zbyt mało dla dorosłych) oraz działalność Ludowych Zespołów Sportowych, która nie jest jednak wystarczająco widoczna z powodu zbyt małej promocji. Z drugiej strony część boisk jest w niezadawalającym stanie, a ostatnio jest coraz mniej chętnych do korzystania z nich (zwłaszcza od czasu, gdy działa kompleks Orlik).
- Interesujące jest to, że mimo braku dużych, sieciowych marketów, mieszkańcy są zadowoleni z podstawowej oferty handlowej, a także usługowej.
- Ograniczona oferta gastronomiczna na terenie Gminy, brak jakiegokolwiek lokalu w Kołaczkowie powodują, że ta sfera usług została zaliczona do słabych stron.
- Ocena podstawowej opieki zdrowotnej przez mieszkańców wypadła pozytywnie dzięki funkcjonowaniu 2 przychodni, 3 aptek i gabinetu rehabilitacyjnego na terenie Gminy.
- W sferze społecznej dostrzeżono jednak wiele niedostatków, takich jak brak żłobków, brak udogodnień dla osób niepełnosprawnych, świetlic socjoterapeutycznych, grup wsparcia oraz organizacji pozarządowych w sferze pomocy społecznej. Głównymi problemami społecznymi są jednak alkoholizm,

bezrobocie (zwłaszcza wsie po PGR) i brak woli podźwignięcia się z trudnej sytuacji przez część mieszkańców.

- Jeżeli chodzi o sferę gospodarki, to głównym problemem jest, o czym już wyżej wspomniano, brak zadowalającej oferty miejsc pracy na miejscu. Mimo tego oficjalna stopa bezrobocia nie jest wysoka na skutek pracy znacznej części mieszkańców w rolnictwie, pracy w szarej strefie oraz za granicą. Podstawowym warunkiem lokowania się inwestycji w danej gminie jest dostępność terenów inwestycyjnych, najlepiej już z posiadanymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Gmina Kołaczkowo posiada zaledwie jeden własny teren, a to za mało, aby być aktywnym „graczem” na konkurencyjnym (ze strony innych samorządów) rynku. Położenie Gminy obok rozwijającej się Wrześni sprawia, że Kołaczkowo ma w najbliższych latach spore szanse na rozwój.
- Ocenie poddano także aktywność mieszkańców. Z jednej strony jest ona znaczna w przypadku podejmowania spontanicznych prac społecznych, jednak z drugiej strony liczba organizacji pozarządowych jest niewielka. Należy mieć nadzieję, że duże zaangażowanie mieszkańców w proces tworzenia strategii rozwoju Gminy oraz otwartość i gotowość do współpracy władz samorządowych są symptomami pozytywnych zmian.
- Ostatnim elementem, który podlegał ocenie, było samo zarządzanie Gminą, a więc ocena dotychczasowego i obecnego działania władz samorządowych. Generalnie mieszkańcy samą obsługę administracyjną oceniają bardzo dobrze – łącznie ocen bardzo dobrych, dobrych i zadowalających było ponad 92% (wynik badań ankietowych). Dostrzegają oni także dużą aktywność i sprawne zarządzanie Gminą pod nowym kierownictwem.

Drugą stroną analizy SWOT jest identyfikacja zewnętrznych szans (możliwości) i zagrożeń. Zadaniem Gminy jest z jednej strony przewidywanie i wykorzystanie tych szans, a drugiej strony unikanie, minimalizacja, a nawet likwidowanie zagrożeń. Zestawienie szans i zagrożeń, sporządzone w drodze uzgodnień w ramach prac zespołów roboczych, przedstawia się następująco:

SZANSE (MOŻLIWOŚCI)

- Możliwość pozyskania środków pomocowych (zwłaszcza w obliczu uruchamiania środków unijnych w perspektywie finansowej 2014-2020)
- Napływ zewnętrznego kapitału (bliskość Wrześni)
- Napływ nowych mieszkańców - postrzeganie gminy Kołaczkowo jako spokojnego, bezpiecznego miejsca zamieszkania i spędzania wolnego czasu
- Rozwój świadomości społecznej i społeczeństwa obywatelskiego
- Rosnące zainteresowanie społeczeństwa różnymi formami spędzania wolnego czasu

ZAGROŻENIA

- Spadek liczby ludności - odpływ mieszkańców do większych ośrodków i za granicę
- Odzyskanie przez byłych właścicieli obiektu, w którym mieści się GOK

- Ograniczone środki finansowe na realizację zwiększonych zadań samorządów
- Niestabilny system prawny w odniesieniu do funkcjonowania samorządów
- Spowolnienie gospodarcze - mniejsza aktywność gospodarcza, mniejsze dochody podatkowe
- Konkurencja okolicznych ośrodków.

Podsumowując można stwierdzić, że Gmina w ostatnich latach w niewystarczającym stopniu wykorzystała swoje szanse rozwojowe, takie jak przyciągnięcie inwestorów, zatrzymanie odpływu młodych, energicznych mieszkańców, czy pozyskanie na dużą skalę unijnych środków pomocowych.

Przed władzami i mieszkańcami Gminy stoją więc duże wyzwania, aby w 10-letniej perspektywie, objętej niniejszą Strategią, w jak największym stopniu stymulować i powodować dalszy wzrost dobrobytu i zadowolenia mieszkańców, przede wszystkim poprzez sprawne wspieranie rozwoju gospodarczego i jak najlepsze wykorzystanie dotacji unijnych w perspektywie finansowej do 2020 roku.

Zaprezentowane wyżej wyniki analizy sytuacji Gminy, przeprowadzonej z udziałem jej mieszkańców, stały się podstawą procesu planistycznego, bowiem wewnętrzne atuty i pojawiające się w otoczeniu szanse są tymi elementami, na których należy bazować planując dalszy rozwój Gminy. Jednocześnie należy pamiętać, że usunięcie bądź zniwelowanie wewnętrznych braków i problemów oraz zewnętrznych zagrożeń to zadania, których realizacja powinna przyczynić się do lepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców Gminy i gości.

3. WIZJA I MISJA ROZWOJU GMINY

3.1. Wizja Gminy

Wizja gminy określa pożądany przez mieszkańców obraz (wizerunek gminy) w perspektywie najbliższych kilkunastu lat, czyli jest swoistym „zdjęciem” gminy, pokazującym, **jak powinna ona docelowo wyglądać**, jakie funkcje spełniać.

Wypracowana podczas spotkań z przedstawicielami różnych środowisk, wizja gminy Kołaczkowo brzmi następująco:

Gmina Kołaczkowo to:

- **atrakcyjnie położony, prężny ośrodek rolniczy i usługowy**
- **bezpieczne, przyjazne miejsce do życia i wypoczynku**
- **wykształceni, aktywni i zintegrowani mieszkańcy.**

Powyższa wizja wskazuje na to, że gmina Kołaczkowo aspiruje do bycia aktywnym, lokalnym ośrodkiem gospodarczym, korzystającym ze swojej atrakcyjnej lokalizacji oraz rozwiniętego rolnictwa i usług.

Do zamieszkania w Gminie ma zachęcać dostatek miejsc pracy na miejscu i w okolicach (głównie we Wrześni), poczucie bezpieczeństwa i „przyjazności” oraz ciekawa oferta spędzania wolnego czasu.

Mieszkańcy Gminy mają nie tylko być wykształceni, ale być aktywni na wielu polach. Bardzo ważne jest, aby potrafili ze sobą współpracować.

3.2. Misja rozwoju Gminy

Misja określa, jakie są priorytety samorządu w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców. Jest ona sentencją, która najlepiej ujmuje główne, planowane kierunki działania samorządu, jest także najlepszym podsumowaniem całego opracowywanego planu strategicznego.

Na podstawie analizy atutów oraz braków i problemów, biorąc pod uwagę zidentyfikowane uwarunkowania rozwoju Gminy, sformułowano następującą deklarację:

**Jesteśmy gminą rolniczą, położoną w powiecie wrzesińskim, znaną jako miejsce zamieszkania Władysława Reymonta.
Dbając o nasze cenne środowisko naturalne, pragniemy rozwijać potencjał gospodarczy poprzez wspieranie nowoczesnego rolnictwa i stwarzanie warunków do lokowania się inwestorów.
Rozwój ekonomiczny i dbałość o mieszkańców doprowadzą do dobrobytu i zapewnią satysfakcję społeczną naszych mieszkańców.**

W tak sformułowanej misji można wyróżnić kilka ważnych zagadnień. Pierwsze zdanie wskazuje lokalizację Gminy na mapie kraju. Bardzo ważna jest informacja o tradycjach reymontowskich, jest to bowiem element, wyróżniający Kołaczkowo na tle setek innych gmin w kraju i znacząco wpływający na jej wizerunek.

Początek drugiego zdania to informacja o kolejnych atutach Gminy – walorach środowiskowych oraz istniejącym już potencjale gospodarczym, który ma być rozwijany za sprawą coraz bardziej efektywnego rolnictwa i nowych inwestorów.

W ostatnim zdaniu zapisane są główne sposoby zaspokojenia potrzeb i oczekiwań mieszkańców – rozwój ekonomiczny oraz wszechstronne działania na rzecz rozwoju osobistego mieszkańców (oświata) i zapewnianie im wielu ciekawych form wypoczynku.

4. CELE STRATEGICZNE

W rezultacie przeprowadzonych badań ankietowych, wywiadów z opiniotwórczymi mieszkańcami Gminy oraz konsultacji z szerokim gronem pracowników Urzędu Gminy i podległych jednostek, radnych oraz przedstawicieli innych instytucji, sformułowano trzy strategiczne cele rozwoju gminy Kołaczkowo. Bazują one na zidentyfikowanych wcześniej uwarunkowaniach rozwojowych Gminy (a więc posiadanych wewnętrznych atutach i pojawiających się w otoczeniu szansach, ale także uwzględniając najistotniejsze wewnętrzne problemy i zewnętrzne zagrożenia) i wytyczają główne kierunki jej dalszego rozwoju. Realizacja celów, w perspektywie objętej niniejszym planem, powinna w znacznym stopniu przybliżyć osiągnięcie pożądanego stanu rozwoju Gminy, określonego w jej wizji.

Strategiczne cele rozwoju gminy Kołaczkowo są następujące:

Cel strategiczny 1. Zapewnienie dogodnych warunków życia na terenie Gminy

Cel strategiczny 2. Zapewnienie dobrych warunków prowadzenia działalności gospodarczej

Cel strategiczny 3. Zapewnienie wysokiego poziomu usług społecznych.

Cele te bezpośrednio nawiązują do wizji i misji rozwoju Gminy. Do ich osiągnięcia będzie prowadziła realizacja konkretnych projektów strategicznych, szczególnie tych związanych z poprawą technicznych i społecznych warunków życia. Tym samym będzie następowało stopniowe, konsekwentne przybliżanie się do osiągnięcia pożądanego statusu rozwoju Gminy, określonego w jej wizji. Plan strategiczny w rozumieniu jego twórców - przedstawicieli społeczności lokalnej - nie jest bowiem tylko ogólnym zestawieniem mało realnych do zrealizowania życzeń, lecz dokumentem zawierającym listę zadań do wykonania i określającym czas ich realizacji, która, od momentu zatwierdzenia przez Radę Gminy, stanie się podstawą pracy wszystkich pracowników samorządu.

Uzasadnienie wyboru powyższych celów jest następujące:

Cel strategiczny nr 1

Zapewnienie dogodnych warunków życia na terenie Gminy

Dziedziną, na którą samorząd lokalny ma bezpośredni wpływ, jest infrastruktura techniczna, wpływająca na jakość życia na danym terenie.

W ciągu ostatnich 25 lat w Polsce dokonano wielu pozytywnych przemian w omawianej sferze. Na wielu terenach (zwłaszcza miejskich i podmiejskich) problem wyposażenia gospodarstw domowych w podstawowe elementy infrastruktury technicznej przestał już właściwie istnieć. Mimo tych postępów, do zrobienia pozostało jeszcze wiele. Pełna infrastruktura oznacza bowiem nie tylko uzbrojenie w niezbędne media (woda,

kanalizacja, prąd), ale obecnie – zdaniem mieszkańców – przede wszystkim gęstą i o dobrej jakości sieć dróg, umożliwiającą sprawne poruszanie się pojazdami oraz dostęp do szybkiej sieci internetowej.

W ostatnich latach Gmina zainwestowała w infrastrukturę techniczną zdecydowaną większość wydatków inwestycyjnych, najwięcej w sferze gospodarki wodno-ściekowej oraz dróg lokalnych. Mimo tego nadal istnieją duże potrzeby w tym zakresie – w zdecydowanej większości w sferze infrastruktury drogowej i okołodrogowej (chodniki, ścieżki rowerowe, oświetlenie) oraz dalszej budowy sieci kanalizacyjnej.

Pełne wyposażenie gminy w infrastrukturę techniczną to obecnie nie tylko jeden z podstawowych wymogów cywilizacyjnych, ale także kluczowy warunek rozwoju gospodarczego. Należy także podkreślić, że inwestycje w dziedzinie infrastruktury technicznej oznaczają poprawę stanu środowiska naturalnego, a więc życie w bardziej przyjaznym i zdrowym otoczeniu, co w oczywisty sposób wpływa na zwiększenie atrakcyjności danego terenu dla potencjalnych, nowych mieszkańców.

Cel strategiczny nr 2

Zapewnienie dobrych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej

W ostatnich kilku latach liczba podmiotów gospodarczych, działających na terenie Gminy, wzrasta. Według danych GUS w roku 2013 zarejestrowanych było 1.148 podmiotów na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym, podczas gdy w 2010 roku jeszcze 1.053. Mimo tego wzrostu, wskaźniki aktywności gospodarczej są znacznie niższe od średniej powiatowej, na przykład w 2013 roku podmiotów gospodarki narodowej na 10 tys. mieszkańców w Gminie było 744, a średnia powiatowa to 1.071. Jest to najniższy wskaźnik spośród wszystkich 5 gmin powiatu.

Dużym problemem Gminy jest niewystarczająco rozwinięty sektor usług rynkowych. Zbyt mała jest liczba podmiotów świadczących usługi o charakterze rynkowym, zwłaszcza uzupełniających ofertę z zakresu rekreacji i wypoczynku. Ponadto nie wykorzystany w pełni jest potencjał renty lokalizacyjnej – bliskości Wrześni.

Od kilku lat stopa bezrobocia w Gminie wynosi 10-12%. Niski jest udział osób z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych. Zdaniem ankietowanych ze znalezieniem pracy nie ma problemu, zwłaszcza jeżeli ktoś zdecyduje się na dojazdy do okolicznych gmin. Oczywiście problemem jest relacja między poziomem zarobków a kosztami dojazdu, co zniechęca część osób do podjęcia zatrudnienia.

Ponadto z wyników badania ankietowego wynika, że lokalny rynek pracy (możliwość znalezienia pracy na terenie Gminy) jest dziedziną, którą mieszkańcy oceniają zdecydowanie najbardziej negatywnie. Jako „bardzo złą” i „złą” sytuację odnośnie możliwości znalezienia pracy w Gminie oceniło aż 81% ankietowanych.

Rozwój gospodarczy Gminy jest podstawowym warunkiem zmniejszania się rozmiarów bezrobocia na jej terenie, jak również źródłem wzrostu zamożności i podniesienia poziomu życia mieszkańców. Dzięki wpływom z podatków rosną dochody budżetu samorządowego oraz maleją wydatki, przeznaczane na pomoc społeczną.

Należy przy tym podkreślić, iż samorząd lokalny nie dysponuje – zarówno z punktu widzenia uregulowań prawnych, jak i możliwości finansowych – narzędziami bezpośredniego wpływu na gospodarkę na terenie Gminy. Nie oznacza to jednak, że nie może on pełnić roli strony wspierającej i do pewnego stopnia stymulującej przemianę w gospodarce i na rynku pracy. Jak wykazała analiza SWOT, bardzo poważną barierą rozwoju gospodarczego Gminy jest brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych, na co samorząd ma już wpływ. Ponadto może on stosować ulgi podatkowe, organizować usługi doradcze, czy integrować kręgi gospodarcze. Lokalizacja nowych inwestycji w danym regionie uzależniona jest bowiem od wielu czynników. Podstawowymi elementami są między innymi poziom rozwoju infrastruktury oraz jakość kapitału ludzkiego, ale duże znaczenie ma także dobra promocja i sprawna obsługa administracyjna inwestorów oraz lokalne preferencje i udogodnienia, tworzone dla pozyskania inwestycji.

Dlatego też jednym z priorytetów w działalności samorządu powinno być wspieranie rozwoju działalności gospodarczej jako bardzo istotnego elementu niwelującego bezrobocie, będące najistotniejszym problemem społecznym nie tylko w gminie Kołaczkowo, ale w całym kraju. Fakt ten ma wpływ nie tylko na ogólny poziom dochodów mieszkańców, ale jest potencjalnym źródłem wielu problemów społecznych, zarówno dla mieszkańców, jak i dla samorządu (alkoholizm, przestępczość, konflikty rodzinne, niższe wpływy podatkowe, itp.).

Cel strategiczny nr 3

Zapewnienie wysokiego poziomu usług społecznych

Zaspokojenie podstawowych potrzeb z zakresu infrastruktury technicznej jest najważniejszym oczekiwaniem mieszkańców pod adresem władz Gminy. Na obecnym poziomie rozwoju społeczeństwa posiadanie pełnej infrastruktury nie jest jednak wystarczające do zapewnienia życia na oczekiwanym poziomie. Z przeprowadzonego badania ankietowego wynika, że prawie tak samo istotna jest dostępność do tzw. usług społecznych, takich jak usługi zdrowotne, opieka społeczna, oświata, czy też kultura, sport i rekreacja. Dla społeczności lokalnej bardzo ważny jest również dialog z miejscowymi władzami samorządowymi, które zostały powołane po to, by zaspokajać jej potrzeby.

Mimo zauważalnych pozytywnych zmian w ostatnich kilku latach i przeznaczania znacznych kwot z budżetu Gminy na rozwój usług społecznych (szczególnie oświatę), wyniki przeprowadzonych badań ankietowych, analiz i dyskusji wskazują na to, że społeczność lokalna oczekuje dalszego poszerzenia zakresu i poprawy poziomu świadczenia tej grupy usług. Dotyczą one w pierwszej kolejności uatrakcyjnienia oferty kultury i rozrywki oraz rozbudowy infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Zaspokojenie powyższych potrzeb oraz wyeliminowanie zidentyfikowanych braków i problemów przewidziano w projektach strategicznych, zaproponowanych w niniejszym dokumencie.

Jak zaznaczono we wstępnej części niniejszego dokumentu, przedstawiając strukturę strategii, cele strategiczne grupują poszczególne programy i projekty. Ich realizacja

w przyjętej perspektywie czasowej powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju Gminy, określonego w jej wizji. Z kolei programy strategiczne są „tematami” działań, których wykonanie powoduje osiągnięcie określonych celów. Programy strategiczne grupują projekty, związane tematycznie z poszczególnymi dziedzinami życia, czy działaniami samorządu. Projekty realizacyjne to już konkretne przedsięwzięcia, najłatwiej mierzalne przy wdrażaniu Strategii.

5. PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE

5.1. Założenia i kryteria wyboru programów i projektów strategicznych

Podczas sporządzania listy programów i projektów strategicznych kierowano się poniższymi założeniami:

- 1) Wybrane, proponowane projekty spełniają najpilniejsze potrzeby społeczności lokalnej, wyrażone w treści celów strategicznych, takie jak:
 - zapewnienie dogodnych warunków życia na terenie Gminy
 - zapewnienie bytowania w uporządkowanym i dobrze zarządzanym otoczeniu
 - wspieranie rozwoju gospodarczego
 - wspieranie rozwoju osobistego mieszkańców i zapewnienie dobrych warunków do odpoczynku.
- 2) Wybrane projekty mogą być związane z obligatoryjnymi, bieżącymi zadaniami samorządu, ale nie ograniczają się tylko do takich zadań.

Zaproponowane zostały również kryteria, które automatycznie predysponowały projekt do włączenia do Strategii:

- a) projekt odpowiada zadaniom zgłoszonym do programów o zasięgu wojewódzkim i powiatowym
- b) projekt jest już rozpoczęty lub przygotowana jest dokumentacja techniczna.

W procesie doboru projektów strategicznych jego uczestnicy zastanawiali się, jakie są realne szanse na wdrożenie zgłaszanych pomysłów - jakie działania mogą decydować o tym, że przedsięwzięcie uda się wykonać, a czego już na etapie planowania należy się wystrzeżać, by nie dopuścić do niepowodzenia.

5.2. Zestawienie programów i projektów strategicznych

Poniżej przedstawiono zestawienie programów i projektów strategicznych:

Cel strategiczny 1. Zapewnienie dogodnych warunków życia na terenie Gminy

Program 1. Poprawa stanu infrastruktury drogowej

Projekt 1.1. Opracowanie i wdrażanie planu rozbudowy gminnej infrastruktury drogowej

Projekt 1.2. Podejmowanie działań na rzecz poprawy infrastruktury innych zarządców dróg

Program 2. Rozbudowa pozostałej infrastruktury technicznej

Projekt 2.1. Dalsza budowa sieci kanalizacji sanitarnej

Projekt 2.2. Gazyfikacja Gminy

Projekt 2.3. Budowa sieci światłowodowej na terenie Gminy

Program 3. Zagospodarowanie przestrzenne i środowisko

- Projekt 3.1. Aktywne planowanie przestrzenne
- Projekt 3.2. Poprawa estetyki gminy, zagospodarowanie stawów i oczek wodnych oraz udrożnienie rowów
- Projekt 3.3. Wymiana azbestu
- Projekt 3.4. Instalacja alternatywnych źródeł energii

Cel strategiczny 2. Zapewnienie dobrych warunków prowadzenia działalności gospodarczej**Program 4. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa**

- Projekt 4.1. Pozyskiwanie, przygotowywanie i promowanie terenów pod inwestycje
- Projekt 4.2. Orientacja Gminy na inwestorów
- Projekt 4.3. Organizacja targowiska
- Projekt 4.4. Wspieranie rozwoju usług

Program 5. Wspieranie rozwoju turystyki

- Projekt 5.1. Budowa, rozwój oraz promocja infrastruktury i oferty turystycznej
- Projekt 5.2. Wspieranie rozwoju agroturystyki

Cel strategiczny 3. Zapewnienie wysokiego poziomu usług społecznych**Program 6. Oświata, kultura, sport, rekreacja**

- Projekt 6.1. Sprawna organizacja oświaty i nauczania
- Projekt 6.2. Poprawa infrastruktury i wyposażenia placówek oświatowych
- Projekt 6.3. Uatrakcyjnienie oferty kultury i rozrywki
- Projekt 6.4. Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

Program 7. Zdrowie, pomoc społeczna, bezpieczeństwo

- Projekt 7.1. Organizacja dziennej opieki dla osób starszych
- Projekt 7.2. Przygotowanie i aktywne wdrażanie programu aktywizacji i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu
- Projekt 7.3. Organizacja świetlicy socjoterapeutycznej i grup wsparcia
- Projekt 7.4. Likwidacja barier architektonicznych
- Projekt 7.5. Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego

Program 8. Aktywność społeczna i sprawne zarządzanie Gminą

- Projekt 8.1. Aktywizacja mieszkańców, wspieranie aktywności i integracji społecznej
- Projekt 8.2. Sprawne zarządzanie Gminą

5.3. Zakres czasowy planowanych przedsięwzięć

Planowane projekty mają różny zakres czasowy – autorzy, planując realizację przedsięwzięć, starali się brać pod uwagę skalę potrzeb i możliwości budżetowe Gminy. Jednak każdy projekt składa się z kilku zadań, często o charakterze „ciągłym”, więc zakres czasowy większości projektów obejmuje cały okres realizacji Strategii 2015-2025. W kilku przypadkach niezależnych od Gminy, określenie czasu realizacji projektu okazało się na dzień dzisiejszy niemożliwe. Poniżej został przedstawiony zbiorczy plan realizacji poszczególnych projektów w okresie obowiązywania Strategii.

Tabela 6. Zakres czasowy projektów strategicznych

Numer projektu	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1.1.											
1.2.											
2.1.											
2.2.											
2.3.											
3.1.											
3.2.											
3.3.											
3.4.											
4.1.											
4.2.											
4.3.											
4.4.											
5.1.											
5.2.											
6.1.											
6.2.											
6.3.											
6.4.											
7.1.											
7.2.											
7.3.											
7.4.											

7.5.											
8.1.											
8.2.											

5.4. Prezentacja i uzasadnienie programów i projektów strategicznych

Poniżej krótko scharakteryzowano poszczególne programy strategiczne. W ramach każdego z nich przedstawiono szczegółowe informacje o kolejnych projektach strategicznych. Mają one postać tzw. kart projektów, zawierających:

- cel realizacji danego projektu
- jednostkę koordynującą (odpowiadającą za realizację projektu)
- inne podmioty, uczestniczące w projekcie
- beneficjentów projektu
- zadania w ramach projektu oraz terminy ich wykonania.

Każdy projekt został także opatrzony komentarzem na temat tła projektu i uzasadnienia jego wyboru.

Cel strategiczny nr 1

Zapewnienie dogodnych warunków życia na terenie Gminy

Pod hasłem „dogodne warunki zamieszkania” kryje się szereg czynników, jakie składają się na zadowolenie z życia na danym terenie.

W przypadku niniejszego dokumentu strategii rozwoju gminy Kołaczkowo, zapewnienie dogodnych warunków zamieszkania to:

- Posiadanie systemu odprowadzania ścieków (sieć kanalizacyjna lub przydomowe oczyszczalnie ścieków)
- Zadowolający poziom infrastruktury drogowej i okołodrogowej (chodniki, oświetlenie, ścieżki pieszo-rowerowe)
- Dobre zagospodarowanie przestrzenne, czyli uporządkowane, ładne, estetyczne otoczenie.

Właśnie takie są tematy poszczególnych programów strategicznych. Każdy z nich obejmuje kilka konkretnych projektów wraz z proponowanymi zestawami działań, z których każde powinno przyczynić się do realizacji omawianego celu.

Program 1. Poprawa stanu infrastruktury drogowej

Z przeprowadzonego badania ankietowego wynika, że respondenci – wyrażając swoją opinię na temat różnych aspektów życia na terenie Gminy – stan infrastruktury drogowej wymienili na trzecim miejscu pod względem ocen negatywnych (po możliwości podjęcia pracy na miejscu i stanie środowiska naturalnego).

Nic dziwnego zatem, że takie działania, jak remonty i budowa dróg oraz budowa infrastruktury okołodrogowej znalazły się na pierwszym miejscu na liście zadań, stawianych przed samorządem (88% wypowiedzi: „ważne” i „bardzo ważne”).

Oznacza to, że potrzeby i oczekiwania społeczności lokalnej są w sferze drogownictwa priorytetowe. Odpowiedzią na powyższe problemy są dwa projekty strategiczne, zaproponowane do realizacji w ramach niniejszego programu.

Charakterystyka projektów

Projekt 1.1. Opracowanie i wdrażanie planu rozbudowy gminnej infrastruktury drogowej

Nazwa programu	Poprawa stanu infrastruktury drogowej		Numer programu	1
Nazwa projektu	Opracowanie i wdrażanie planu rozbudowy gminnej infrastruktury drogowej		Numer projektu	1.1.
Cel realizacji projektu	Posiadanie kompleksowego, schierarchizowanego planu inwestycji w sferze infrastruktury drogowej. Uzyskanie przez mieszkańców i przedsiębiorców wiedzy na temat perspektywy realizacji ich potrzeb w w/w dziedzinie. Poprawa standardu życia i bezpieczeństwa			
Jednostka koordynująca	Urząd Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy, przedsiębiorcy, goście, przejezdni			
Zadania			Czas realizacji	
1. Opracowanie planu rozbudowy dróg gminnych, obejmującego: <ul style="list-style-type: none"> • budowę dróg • budowę chodników • budowę oświetlenia • budowę ścieżek rowerowych 			2015-2016	
2. Uwzględnienie w w/w planie działań, poprawiających bezpieczeństwo drogowe: <ul style="list-style-type: none"> • organizację przejść dla pieszych • montaż aktywnej sygnalizacji świetlnej • uporządkowanie poboczy dróg – drzewa, krzewy, gałęzie, koszenie trawy • montaż barierek na mostach 			2015-2016	
3. Sukcesywna realizacja planu			2016-2025	

Drogi służą nie tylko mieszkańcom Gminy i działającym tutaj podmiotom gospodarczym, ale także ruchowi tranzytowemu oraz są jednym z podstawowych kryteriów przy wyborze lokalizacji inwestycji. Z tych powodów stanowią bardzo istotny element infrastruktury technicznej – ich odpowiednia jakość powoduje większą dostępność komunikacyjną Gminy oraz przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu.

W ramach niniejszego projektu planuje się sporządzenie do 2016 roku planu rozwoju gminnej sieci drogowej, w którym zostanie określona kolejność realizacji inwestycji w omawianej dziedzinie. Dzięki temu mieszkańcy i inwestorzy będą wiedzieli, kiedy mogą się spodziewać budowy konkretnej drogi. Oczywiście, niezbędna jest realność zapisów planu oraz terminowa jego realizacja.

Najpilniejsze przedsięwzięcia w sferze infrastruktury drogowej na terenie Gminy to budowa odcinków:

- Sokolniki, ul. Piaskowa – dł. ok. 514 m (do skrzyżowania z ul. Rolną)
- Żydowo, droga do p. Wojdyły – dł. ok. 1,150 km
- Borzykowo, ul. Polna – dł. ok. 214 m
- Szamarzewo, droga Kral – Dębicki – dł. ok. 1,800 km
- Kołaczkowo, ul. Polna (do Górecki)- dł. ok. 1,850 km
- Budziłowo, droga do Chlebowa – dł. ok. asfalt 240 m, cała 1,330 km
- Budziłowo, droga do Łagiewek – dł. ok. 1,480 km (od skrzyżowania 200 m do p. Andrzejewskiego)
- Sokolniki, ul. Spokojna – dł. ok. 540 m (do cmentarza + parkingi po obu stronach cmentarza) + droga w kierunku Gorazdowa
- Borzykowo, ul. Słoneczna – dł. ok. 315 m, dokończenie ul. Stolarskiej wraz z połączeniem do Słonecznej – dł. ok. 323 m
- Sokolniki, ul. Poczтовая – dł. ok. 700 m
- Żydowo, droga do p. Kokoszka- dł. ok. 750 m

oraz poprawa istniejącej infrastruktury. tj.:

- położenie nowego dywanika na ul. Kasztanowej w Kołaczkanie
- położenie nowego dywanika na ul. Leśnej w Kołaczkanie
- droga Zieliniec k. fermy
- droga Zieliniec Huby.

Jeżeli chodzi o chodniki, to najpilniejsza jest ich budowa w Kołaczkanie na os. Borzykowo (przy ul. Stolarskiej) oraz na ul. Słonecznej.

Jeżeli chodzi o rozbudowę oświetlenia ulicznego, to w pierwszej kolejności powinno zostać ono zainstalowane przy ul. Stolarskiej. Poza tym niezbędna jest modernizacja istniejącego oświetlenia oraz jego uzupełnienia w wielu miejscach.

W przypadku ścieżek pieszo-rowerowych przy drogach gminnych, to najpilniejsza jest jej budowa przy trasie Kołaczkowo – Borzykowo.

Co do przejść dla pieszych, to w najważniejsza jest ich organizacja w następujących miejscach:

- w Bieganowie – przy świetlicy
- w Borzykanie – przy aptece
- w Zielińcu
- w Sokolnikach – na os. Bohaterów II wojny światowej
- w Kołaczkanie – przy Gimnazjum
- w Wygodzie – skrzyżowanie przy szkole.

Aktywna sygnalizacja świetlna powinna zostać zainstalowana przy wyżej wymienionych przejściach w Kołaczkanie i Wygodzie.

Barierki powinny zostać zainstalowane na dwóch mostach w Szamarzewie.

Jak już wyżej wspomniano, dokładny plan z kolejnością realizacji zadań powinien zostać przygotowany najpóźniej w 2016 roku.

Projekt 1.2. Podejmowanie działań na rzecz poprawy infrastruktury innych zarządców dróg

Nazwa programu	Poprawa stanu infrastruktury drogowej		Numer programu	1
Nazwa projektu	Podejmowanie działań na rzecz poprawy infrastruktury innych zarządców dróg		Numer projektu	1.2.
Cel realizacji projektu	Poprawa standardu życia i bezpieczeństwa na drogach			
Jednostka koordynująca	Urząd Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Zarząd Dróg Powiatowych we Wrześni, Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich	
Beneficjenci	Mieszkańcy, przedsiębiorcy, goście, przejezdni			
Zadania			Czas realizacji	
1. Droga 441 Borzykowo-Miłosław – poszerzenie, chodniki, zatoki (jest w planach WZDW)			2017-2018	
2. Odwodnienie osiedla w Borzykowie (jest zalewane podczas opadów) poprzez przebudowę drogi wojewódzkiej nr 442			2016-2020	
3. Sukcesywna poprawa stanu dróg powiatowych			2015-2025	
4. Budowa ścieżki rowerowej po zamkniętej trasie kolejki wąskotorowej Borzykowa do granicy Gminy w kierunku Wrześni			Do 2020	
5. Budowa chodnika wraz z odwodnieniem od zsypu buraków do końca zabudowań w Kołaczku (przy drodze wojewódzkiej)			Do 2020	

Przez teren Gminy przebiegają drogi wojewódzkie i powiatowe. Z punktu widzenia użytkownika nie ma znaczenia, jaki podmiot jest zarządcą drogi – istotne jest, aby była ona w odpowiednim stanie technicznym.

Zadaniem Gminy w takiej sytuacji jest zgłaszanie do właścicieli dróg wyższego rzędu apeli, wynikających z potrzeb mieszkańców i przejezdnych.

Obecnie najpilniejsze są prace na ruchliwych drogach wojewódzkich, bowiem w znaczący sposób powinny one wpłynąć na poprawę bezpieczeństwa ruchu.

Bardzo ciekawą inicjatywą jest budowa ścieżki na terenach po dawnej kolejce wąskotorowej. Obecnie istnieje już ona na trasie z Borzykowa do Pyzdr. Kolejnym etapem prac powinna być inwestycja w kierunku gminy Września.

Program 2. Rozbudowa pozostałej infrastruktury technicznej

W ramach niniejszego programu zaproponowano realizację trzech projektów strategicznych o różnej tematyce, związanej z poprawą warunków życia i prowadzenia działalności gospodarczej oraz poprawą stanu środowiska naturalnego.

Pierwszy z nich dotyczy dokończenia budowy kanalizacji sanitarnej, co, obok budowy dróg i wspierania działalności gospodarczej, jest zdecydowanym priorytetem większości polskich gmin.

Treścią drugiego projektu jest budowa sieci gazowej na terenie Gminy.

Ostatni projekt związany jest z budową sieci światłowodowej w Gminie.

Charakterystyka projektów

Projekt 2.1. Dalsza budowa sieci kanalizacji sanitarnej

Nazwa programu	Rozbudowa pozostałej infrastruktury technicznej		Numer programu	2
Nazwa projektu	Dalsza budowa sieci kanalizacji sanitarnej		Numer projektu	2.1.
Cel realizacji projektu	Stworzenie możliwości podłączenia budynków użyteczności publicznej i prywatnych do sieci kanalizacyjnej, poprawa standardu życia, ochrona środowiska			
Jednostka koordynująca	Urząd Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy, przedsiębiorcy, goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: <ul style="list-style-type: none"> • Borzykowo (cała wieś) • Kołaczkowo (uzupełnienia) – ul. Średzka i Polna oraz podłączenie Pałacu i oficyny 			2016 2016-2020	
2. Rozbudowa oczyszczalni ścieków			2016-2020	
3. Sukcesywne przyłączanie do sieci kanalizacyjnej mieszkańców miejscowości Żydowo, Sokolniki i Zieliniec			2020-2025	
4. Budowa kanalizacji we Wszemborzu			2020-2025	
5. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach rozproszonych			2015-2025	

W miarę generowania własnych środków budżetowych oraz pozyskiwania wsparcia z funduszy unijnych i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, planowana jest dalsza budowa sieci kanalizacji sanitarnej.

W pierwszej kolejności dotyczy to Borzykowa, gdzie gotowa jest już dokumentacja i uzyskane pozwolenie na budowę.

Jeżeli chodzi o rozbudowę oczyszczalni ścieków, to najpierw musi powstać opracowanie, wskazujące na wymagania co do jej parametrów.

Przez miejscowości Żydowo, Sokolniki i Zieliniec poprowadzona jest już nitka kanalizacji sanitarnej. Planowane jest sukcesywne przyłączanie po kilka domostw (grawitacyjnie do jednej przepompowni i tłoczenie do sieci).

Ze względu na rozproszoną zabudowę na znacznej części powierzchni Gminy, niemożliwe będzie podłączenie wszystkich gospodarstw do sieci kanalizacyjnej. W ich przypadku istnieją 2 opcje:

- Właściciel sam buduje przydomową oczyszczalnię, a Gmina ją dofinansowuje.
- Oczyszczalnię buduje Gmina, korzystając z dofinansowania z unijnego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich

Źródłami finansowania przydomowych oczyszczalni będą:

- środki z budżetu Gminy
- środki właścicieli
- wsparcie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (częściowo umarzalne pożyczki)
- dofinansowanie z PROW na lata 2014-2020.

Projekt 2.2. Gazyfikacja Gminy

Nazwa programu	Rozbudowa pozostałej infrastruktury technicznej		Numer programu	2
Nazwa projektu	Gazyfikacja Gminy		Numer projektu	2.2.
Cel realizacji projektu	Poprawa warunków życia i inwestowania na terenie Gminy, ochrona środowiska			
Jednostka koordynująca	Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy, przedsiębiorcy			
	Zadania		Czas realizacji	
	1. Podejmowanie starań o budowę sieci gazociągowej z gminy Pyzdry		Do skutku	
	2. Podłączenie budynków gminnych do sieci		Po realizacji zadania 1	
	3. Podłączenie innych użytkowników – innych instytucji, firm, dużych gospodarstw rolnych, gospodarstw domowych		Po realizacji zadania 1	

Obecnie na terenie gminy Pyzdry wydobywany jest gaz ziemny. Władze gminy Kołaczkowo prowadzą rozmowy z PGNiG o budowę sieci gazociągowej do Gminy.

Zostało już przeprowadzone rozeznanie co do zapotrzebowania na dostawę gazu. Z oferty gotowe są skorzystać instytucje (z gminnymi na czele), przedsiębiorstwa i większe gospodarstwa rolne.

Do budowy sieci chętni są także inni dostawcy, jednak dostawy PGNIG będą najtańsze.

Projekt 2.3. Budowa sieci światłowodowej na terenie Gminy

Nazwa programu	Rozbudowa pozostałej infrastruktury technicznej		Numer programu	2
Nazwa projektu	Budowa sieci światłowodowej na terenie Gminy		Numer projektu	2.3.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie szybkiego połączenia światłowodowego dla mieszkańców, instytucji i firm, przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców Gminy			
Jednostka koordynująca	Prywatny inwestor	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy, przedsiębiorcy, goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Budowa sieci przez prywatnego inwestora			Od 2016	
2. Podłączanie do sieci kolejnych odbiorców			Od 2016	

Jednym z tzw. projektów kluczowych, realizowanych w ramach WRPO na lata 2007-2013 jest „Budowa Wielkopolskiej Sieci Szerokopasmowej”. Do końca 2014 roku wszystkie wielkopolskie gminy zostały włączone do sieci. Efektem realizacji inwestycji są sieci szkieletowa oraz dystrybucyjna wraz z węzłami szkieletowymi i węzłami dystrybucyjnymi - dostępne dla różnych operatorów. Węzły sieci szkieletowej zostały zlokalizowane we wszystkich miastach, będących siedzibami powiatów. Oprócz tego powstało 576 węzłów dystrybucyjnych, w każdej gminie Wielkopolski znalazł się przynajmniej jeden węzeł dystrybucyjny. Stwarza to szansę na utworzenie bezpiecznej i otwartej sieci m.in. dla placówek ochrony zdrowia i jednostek administracji publicznej.

Jeżeli chodzi o gminę Kołaczkowo, to przebiegają przez nią 3 główne nitki światłowodu:

- z Wrześni przez Kołaczkowo do Pyzdr
- do Bieganowa i Sokolnik
- do Zielińca.

Dzięki temu, oprócz gospodarstw domowych, powstała możliwość podłączenia do sieci Urzędu Gminy, jednostek gminnych (m. in. placówek oświatowych) oraz świetlic wiejskich.

Dalszym rozprowadzaniem sieci po terenie Gminy i podłączaniem odbiorców zajmie się prywatny inwestor.

Program 3. Zagospodarowanie przestrzenne i środowisko

Dobrze zagospodarowana przestrzeń oznacza uporządkowane, ładne, estetyczne otoczenie. Ma to bardzo duże znaczenie zarówno dla zadowolenia z życia na danym terenie, jak i zewnętrznego wizerunku, zachęcającego do odwiedzenia danego miejsca.

Dlatego też w ramach niniejszego programu przewidziano do wykonania dwa projekty, dotyczące planowania przestrzennego i zagospodarowania terenu Gminy,

Kolejne dwa projekty bezpośrednio dotyczą ochrony środowiska - pierwszy z nich usuwania wyrobów, zawierających azbest, a drugi – instalowania alternatywnych źródeł energii.

Charakterystyka projektów

Projekt 3.1. Aktywne planowanie przestrzenne

Nazwa programu	Zagospodarowanie przestrzenne i środowisko		Numer programu	3
Nazwa projektu	Aktywne planowanie przestrzenne		Numer projektu	3.1.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie ładu przestrzennego, stworzenie podstaw pod rozwój działalności gospodarczej na wybranych terenach			
Jednostka koordynująca	Urząd Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy, przedsiębiorcy, potencjalni inwestorzy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Aktualizacja Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy (wskazanie, jakie tereny mogą być przeznaczone pod jaką działalność)			2017	
2. Aktualizacja istniejących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego			Proces ciągły	
3. Sporządzanie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (w zależności od potrzeb)			Proces ciągły	
4. Powiększanie gminnych terenów pod zabudowę (będzie wynikać ze zmian mpzp)			Proces ciągły	

Bezład przestrzenny jest poważną bolączką praktycznie każdej polskiej gminy, a możliwość lokalizacji inwestycji na podstawie decyzji o warunkach zabudowy (wówczas, gdy nie ma mpzp) niejednokrotnie powoduje pogorszenie i tak fatalnego zagospodarowania terenu.

Ponieważ dokument „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy” jest nieaktualny, konieczne jest pilne podjęcie prac aktualizacyjnych. Dzięki temu zaistnieje możliwość wskazania, jakie tereny mogą być przeznaczone pod jaką działalność. W ten sposób samorząd będzie miał możliwość świadomego, aktywnego kształtowania przestrzeni Gminy.

Jeżeli chodzi o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, to także potrzebna jest ich aktualizacja, a nowe plany będą tworzone w zależności od potrzeb.

Jak już wcześniej wskazano, Gmina posiada niewiele gruntów pod działalność gospodarczą. Sporządzenie dokumentów studium i miejscowych planów oraz pozyskiwanie terenów z Agencji Nieruchomości Rolnych pod inwestycje powinno zmienić ten niekorzystny stan rzeczy.

Ze względu na ograniczone środki, Gmina nie jest w stanie sama nabywać gruntów i ich uzbrajać, dlatego też konieczne jest podejmowanie intensywnych działań, zmierzających do pozyskiwania inwestorów. Będzie o tym mowa w projekcie nr 4.1.

Projekt 3.2. Poprawa estetyki Gminy, zagospodarowanie stawów i oczek wodnych oraz udrożnienie rowów

Nazwa programu	Zagospodarowanie przestrzenne i środowisko		Numer programu	3
Nazwa projektu	Poprawa estetyki gminy, zagospodarowanie stawów i oczek wodnych oraz udrożnienie rowów		Numer projektu	3.2.
Cel realizacji projektu	Poprawa ładu przestrzennego i estetyki na terenie gminy, wygospodarowanie terenów z przeznaczeniem na rekreację, poprawa gospodarki wodnej na terenie Gminy			
Jednostka koordynująca	Urząd Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Policja, sołectwa, mieszkańcy, WZMiUW, spółka wodna, ANR, Powiat	
Beneficjenci	Mieszkańcy, goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Stanowcze egzekwowanie przepisów, dotyczących czystości			Proces ciągły	
2. Edukacja ekologiczna mieszkańców			Proces ciągły	
3. Zagospodarowanie stawów i oczek wodnych: <ul style="list-style-type: none"> • stawek przed Urzędem Gminy – renowacja terenu wokół stawku • stawek na ul. Wrześnińskiej – renowacja terenu wokół stawku 			2017 2018	
4. Udrożnienie rowów: <ul style="list-style-type: none"> • Kanał Flisa (Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych) • Kanał Miłosławka (WZMiUW) • Rów F-4 (gminna spółka wodna) 			Raz na 2 lata	
5. Zagospodarowanie parków: <ul style="list-style-type: none"> • Kołaczkowo • Gorazdowo (ANR) • Sokolniki (Gmina użycza od parafii ewangelicko-augsburskiej) • Grabowo (ANR) • Bieganowo (własność prywatna) • Zieliniec (Powiat) 			2015-2025	

Stan środowiska naturalnego został przez mieszkańców oceniony wyraźnie negatywnie – w badaniu ankietowym wypowiedzi pozytywnych było zaledwie niecałych 21%, podczas gdy krytycznych – ponad 51%. Dlatego też na pierwszych miejscach wśród planowanych w ramach niniejszego projektu działań znalazły stanowcze egzekwowanie przepisów, dotyczących czystości (tutaj potrzebna jest ścisła współpraca z Policją) oraz edukacja ekologiczna mieszkańców. Wzrostowi świadomości ekologicznej mieszkańców, a co za tym idzie podejmowaniu działań proekologicznych, będzie służyła przede wszystkim zintensyfikowana edukacja ekologiczna, szczególnie wśród młodzieży

szkolnej. Form tego typu działań może być wiele – materiały informacyjne, lekcje wychowawcze, konkursy, itp. Ważną rolę powinny także odegrać sołectwa.

Ponadto planowane jest stopniowe porządkowanie wielu terenów, przede wszystkim mogących mieć charakter rekreacyjny. Prace polegać mają przede wszystkim na pielęgnacji zieleni, wytyczeniu ścieżek i montażu elementów małej architektury (oświetlenie, ławki, kosze na śmieci).

Projekt 3.3. Wymiana azbestu

Nazwa programu	Zagospodarowanie przestrzenne i środowisko		Numer programu	3
Nazwa projektu	Wymiana azbestu		Numer projektu	3.3.
Cel realizacji projektu	Minimalizacja zagrożeń środowiska naturalnego, zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców			
Jednostka koordynująca	Urząd Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Powiat Wrzesiński, mieszkańcy	
Beneficjenci	Mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Kontynuacja akcji usuwania azbestu w porozumieniu z Powiatem			2015-2025	
2. Podejmowanie – w miarę możliwości budżetowych – uchwał Rady Gminy, dotyczących udzielania dotacji celowej na działania, polegające na demontażu, transporcie i unieszkodliwieniu wyrobów, zawierających azbest z nieruchomości z terenu Gminy			Proces ciągły	
3. Udzielanie przez Gminę informacji, dotyczących możliwości pozyskiwania dotacji z innych źródeł, takich jak Powiat Wrzesiński, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, pożyczki z Banku Ochrony Środowiska			Proces ciągły	
4. Edukacja mieszkańców, dotycząca szkodliwości azbestu i konieczności jego usuwania			Proces ciągły	

Od kilkunastu lat na terenie całego kraju czynione są konkretne działania w kierunku usunięcia azbestu z nieruchomości, co w oczywisty sposób przyczynia się do minimalizacji zagrożeń zdrowia i życia mieszkańców.

Po 1945 r. do Polski sprowadzono łącznie ok. 2 mln ton azbestu, z czego większość (80-85%) wykorzystano do produkcji budowlanych wyrobów azbestowo-cementowych. Na terenie Polski funkcjonowało 26 zakładów, produkujących wyroby azbestowe.

Do dziś na terenie kraju znajduje się ok. 15,5 mln ton wyrobów zawierających azbest, w tym 14,9 mln ton płyt azbestowo-cementowych (ponad 1,3 mld m²) oraz 0,6 mln ton rur i innych wyrobów. W miastach zabudowanych jest ponad 300 mln m² płyt eternitowych, a na wsiach nawet ok. 1 mld m², przy czym aż 30 mln m² tych płyt powstało przed 1940 r., są to więc wyroby bardzo stare i skorodowane. Ze względu na zagrożenie, jakie niesie ze sobą obecność włókien azbestowych w środowisku, opracowany został krajowy

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski. Program powstał w wyniku przyjęcia Rezolucji Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 19 czerwca 1997 r. w sprawie wycofywania azbestu z gospodarki, a także realizacji Ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest oraz Narodowego Programu Przygotowania do Członkostwa w Unii Europejskiej, przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 26 kwietnia 2000 r.

Celem, przyjętego przez Radę Ministrów w maju 2002 r., Programu jest wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych i środowiskowych spowodowanych azbestem, poprzez sukcesywne usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów i odpadów zawierających azbest. Powinno to nastąpić do 2032 roku.

Urząd Gminy (w porozumieniu z Powiatem) wspiera i będzie wspierać mieszkańców i przedsiębiorców w działaniach na rzecz usuwania azbestu poprzez realizację przedsięwzięć, wymienionych w powyższej tabeli.

Projekt 3.4. Instalacja alternatywnych źródeł energii

Nazwa programu	Zagospodarowanie przestrzenne i środowisko		Numer programu	3
Nazwa projektu	Instalacja alternatywnych źródeł energii		Numer projektu	3.4.
Cel realizacji projektu	Racjonalizacja użytkowania paliw i energii, ochrona środowiska			
Jednostka koordynująca	Urząd Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	WFOŚiGW, mieszkańcy	
Beneficjenci	Mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Opracowanie, a następnie wdrażanie koncepcji instalacji alternatywnych źródeł energii w obiektach gminnych			Do 2025	
2. Wspieranie mieszkańców i przedsiębiorców w instalacji alternatywnych źródeł energii: <ul style="list-style-type: none"> • Promowanie wykorzystania alternatywnych źródeł energii • Udzielanie informacji o źródłach wsparcia finansowego • Pomoc w załatwianiu formalności 			Proces ciągły	

Gmina pragnie „iść z duchem czasu” i realizować inwestycje, polegające na instalowaniu alternatywnych źródeł energii. Panele słoneczne na budynku Urzędu Gminy będą służyć do uzyskiwania ciepłej wody. Taka sama możliwość istnieje w budynkach oświatowych. Ciekawym pomysłem jest wykorzystanie energii słonecznej do produkcji energii elektrycznej, która będzie zasilać gminną oczyszczalnię ścieków. Przy ścieżkach rowerowych będzie możliwy montaż lamp, wykorzystujących energię słoneczną i wiatrową. Wszystkie tego typu przedsięwzięcia mają szansę na uzyskanie wsparcia z krajowych i unijnych funduszy pomocowych.

Ponadto Gmina pragnie zachęcać i wspierać mieszkańców w instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE), między innymi poprzez akcje informacyjne i pomoc w załatwianiu formalności.

Cel strategiczny nr 2

Zapewnienie dobrych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej

Główną troską mieszkańców Gminy jest posiadanie na miejscu satysfakcjonującej pracy. Aż 81% respondentów oceniło tę możliwość negatywnie. Oficjalne statystyki, wskazujące na średnio wysoki poziom bezrobocia, nie oddają rzeczywistej sytuacji. Dlatego też w misji rozwoju Gminy na pierwszym miejscu zapisano, że celem władz samorządowych jest wspieranie rozwoju gospodarczego.

Działania na rzecz zapewnienia realizacji niniejszego celu zostały pogrupowane w dwa programy. Pierwszy z nich dotyczy wspierania rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa, a drugi – wspierania rozwoju turystyki jako istotnej gałęzi rozwoju gospodarczego.

Program 4. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa

Mimo że samorząd gminny nie ma możliwości bezpośredniej walki z bezrobociem, to jednak powinien podejmować działania wspierające działalność gospodarczą. W pierwszej kolejności powinny one polegać na efektywnym planowaniu przestrzennym, pozwalającym na przeznaczanie określonych terenów pod aktywność gospodarczą, a następnie na uzbrajaniu posiadanych terenów pod różnego rodzaju inwestycje. Duże znaczenie dla inwestorów ma także dobra obsługa ze strony Urzędu Gminy oraz wszelkie inne działania, ułatwiające prowadzenie biznesu, takie jak informacja i promocja gospodarcza, doradztwo, czy ulgi podatkowe.

Gmina Kołaczkowo ma charakter rolniczy, o czym przesądza to, że około 85% jej powierzchni to użytki rolne. Z tego powodu wspieranie rozwoju tej dziedziny gospodarki ma bardzo duże znaczenie.

W ramach niniejszego programu przewidziano wdrożenie czterech projektów, obejmujących wyżej wymienione rodzaje działań.

Charakterystyka projektów

Projekt 4.1. Pozyskiwanie, przygotowywanie i promowanie terenów pod inwestycje

Nazwa programu	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa		Numer programu	4
Nazwa projektu	Pozyskiwanie, przygotowywanie i promowanie terenów pod inwestycje		Numer projektu	4.1.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie atrakcyjnych warunków do inwestowania na terenie Gminy			
Jednostka koordynująca	Urząd Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Mieszkańcy, inne gminy powiatu, powiat	
Beneficjenci	Inwestorzy i mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Zachęcanie mieszkańców do przekwalifikowania gruntów, zmiany planów (gł. Borzykowo, Kołaczkowo), pomoc w załatwianiu formalności			2015-2025	
2. Starania o przejmowanie terenów od Agencji Nieruchomości Rolnych z przeznaczeniem pod aktywizację gospodarczą			2015-2025	
3. Organizacja podstrefy Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej			Do skutku	
4. Uzbryanie terenów pod inwestycje (w miarę potrzeb i środków)			W miarę potrzeb i środków	
5. Aktywna promocja terenów inwestycyjnych: <ul style="list-style-type: none"> • strona internetowa Gminy • portale ogłoszeniowe • publikacje ogólnopowiatowe • wystawianie na targach (raz z innymi gminami powiatu) 			2015-2025	

Podstawowym warunkiem inwestowania przez przedsiębiorców na danym terenie jest możliwość pozyskania gruntów pod działalność gospodarczą. Pierwszym krokiem samorządu w tym kierunku jest posiadanie własnych gruntów komunalnych, sporządzenie dla nich miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a następnie, jeżeli dostępne są środki finansowe, uzbrajanie tych terenów w elementy infrastruktury technicznej (można na to otrzymać znaczne dofinansowanie z środków unijnych). Kolejnym krokiem jest promocja gruntów inwestycyjnych.

Biorąc pod uwagę wielkość i potencjał Gminy oraz wysokie koszty działań promocyjnych (np. uczestnictwa w targach i wystawach gospodarczych), wskazane jest, aby były one prowadzone we współpracy w innymi gminami – na skalę całego Powiatu.

Jeżeli chodzi o grunty prywatne, to Gmina planuje zaprosić właścicieli, którzy są zainteresowani przeznaczeniem ich pod działalność gospodarczą, do złożenia odpowiednich deklaracji w Urzędzie, aby grunty te zostały opisane i wciągnięte na listę oferty inwestycyjnej Gminy. W przypadku pojawienia się zainteresowania ze strony potencjalnych inwestorów, dla tych gruntów powinny zostać sporządzone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Problem polega jednak na tym, że na terenie Gminy występuje „głód ziemi” i rolnicy nie są skłonni do sprzedaży swoich gruntów.

Gmina posiada jedynie 4,5 ha własnych terenów pod inwestycje, które są zlokalizowane w Borzykowie przy drodze nr 441. Z kolei prywatne grunty, które mogą być przeznaczone pod działalność gospodarczą, położone są w Borzykowie i Kołaczkowie.

Projekt 4.2. Orientacja Gminy na inwestorów

Nazwa programu	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa		Numer programu	4
Nazwa projektu	Orientacja Gminy na inwestorów		Numer projektu	4.2.
Cel realizacji projektu	Zwiększenie skali prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Gminy, zmniejszenie bezrobocia			
Jednostka koordynująca	Urząd Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Powiatowy Urząd Pracy, Ośrodek Doradztwa Rolniczego	
Beneficjenci	Przedsiębiorcy, inwestorzy, mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Wprowadzenie ulg podatkowych dla podmiotów, tworzących nowe miejsca pracy dla mieszkańców Gminy			2015	
2. Wspieranie działania przedsiębiorstw na rzecz pozyskania dofinansowywania tworzenia nowych miejsc pracy i przekwalifikowywania obecnych pracowników – przekazywanie informacji, pomoc w sporządzaniu wniosków aplikacyjnych – rola Powiatowego Urzędu Pracy oraz Ośrodka Doradztwa Rolniczego			Proces ciągły	
3. Poprawa współpracy z przedsiębiorcami – intensyfikacja kontaktów z nimi, spotkania			Proces ciągły	

Obecnie obowiązki, związane z działaniami Gminy na rzecz rozwoju gospodarczego, spoczywają na pracowniku, zatrudnionym na stanowisku ds. gospodarki gruntami oraz rozwoju lokalnego i promocji gminy. Biorąc pod uwagę wielkość Gminy i zatrudnienia w Urzędzie, nie wydaje się, aby konieczne było zatrudnienie osobnej osoby, która byłaby odpowiedzialna za promocję Gminy i pozyskiwanie inwestorów. Z pewnością jednak potrzebne jest podjęcie działań, polegających na „opiece” nad lokalnymi przedsiębiorcami i potencjalnymi inwestorami – kontaktach z nimi, koordynowaniu ich obsługi.

Wszelkie przedsięwzięcia, związane ze wspieraniem lokalnych przedsiębiorców i pozyskiwaniem nowych, powinny wynikać z uporządkowanego planu działania w tej dziedzinie. W pierwszej kolejności powinien obejmować wprowadzenie ulg podatkowych dla firm, tworzących nowe miejsca pracy dla mieszkańców Gminy. Urząd Gminy ma przygotować propozycję wprowadzenia ich wraz z budżetem na 2016 rok.

Ze względu na rolniczy charakter Gminy, wskazane jest ukierunkowanie rozwoju gospodarczego na takie branże, jak:

- rolnictwo (w tym rolnictwo ekologiczne)
- przetwórstwo owocowo-warzywne
- energia odnawialna.

Projekt 4.3. Organizacja targowiska

Nazwa programu	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa		Numer programu	4
Nazwa projektu	Organizacja targowiska		Numer projektu	4.3.
Cel realizacji projektu	Stworzenie miejsca zbytu lokalnych produktów i przetworów rolnych			
Jednostka koordynująca	Urząd Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Rolnicy, mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Wyznaczenie lokalizacji targowiska			2015-2016	
2. Pozyskanie środków unijnych na dofinansowanie przedsięwzięcia			2016-2017	
3. Organizacja targowiska			Do 2020	

Obecnie na terenie Gminy nie ma targowiska z prawdziwego zdarzenia. Niewątpliwie potrzebne jest jego utworzenie, aby z jednej strony pomóc rolnikom i lokalnym firmom w zbyciu płodów i przetworów rolnych, a drugiej strony stworzyć mieszkańcom dogodne miejsce zakupów.

Wstępna lokalizacja targowiska to gminny teren za Gimnazjum (przy ul. Krakowskiej). Teren jest uzbrojony, ma dostęp z drogi powiatowej.

Tworzenie targowisk będzie mogło uzyskać wysokie dofinansowanie z funduszy unijnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Projekt 4.4. Wspieranie rozwoju usług

Nazwa programu	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa		Numer programu	4
Nazwa projektu	Wspieranie rozwoju usług		Numer projektu	4.4.
Cel realizacji projektu	Uruchamianie na terenie Gminy różnych rodzajów usług			
Jednostka koordynująca	Urząd Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Przedsiębiorcy	
Beneficjenci	Mieszkańcy, goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Przeznaczenie w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów pod działalność usługową			Proces ciągły	
2. Pomoc doradcza i w załatwianiu formalności urzędowych			Proces ciągły	

Badanie ankietowe wykazało, że mieszkańcy oceniają:

- ofertę handlową – przeciętnie – po ok. 40% ocen na „plus” i na „minus”
- ofertę gastronomiczną – stosunkowo dobrze – ok. 40% na „plus” i 30% na „minus”
- placówki usługowe – dobrze – ok. 60% na „plus” i 12% na „minus”.

Przeprowadzone wywiady pozwoliły na uzyskanie bardziej precyzyjnych odpowiedzi. Dzięki temu stwierdzono, że oferta gastronomiczna jest zbyt mała – w Kołaczku brak jest kawiarni, restauracji, czy pizzerii. Jeżeli chodzi o ofertę handlową, to zadowalająca jest liczba sklepów spożywczych, brak jest natomiast sklepów odzieżowych, czy obuwniczych.

Biorąc pod uwagę fakt, że Gmina nie dysponuje lokalami komunalnymi, które mogłyby przeznaczyć pod wynajem na działalność usługową, jej wsparcie może polegać jedynie na odpowiednim planowaniu przestrzennym oraz pomocy doradczej i w załatwianiu formalności przez potencjalnych usługodawców.

Program 5. Wspieranie rozwoju turystyki

Gmina Kołaczkowo nie posiada wybitnych warunków naturalnych do rozwoju różnych form turystyki, przede wszystkim z powodu niskiej lesistości i braku jezior.

Nie oznacza to, że Gmina stoi na „straconej pozycji”, bowiem posiada ona atuty, na których można bazować, pragnąc rozwijać tę gałąź gospodarki. Są to:

- spokój, czyste powietrze, cisza, „sielski klimat”
- brak większych skupisk ludności i uciążliwości przemysłowych
- dobra lokalizacja – blisko ważnych tras drogowych, bliskość Wrześni
- tradycje reymontowskie – z tego Gmina jest znana w całym kraju
- wyjątkowe okazy zwierzyny w lasach, łatwe do spotkania
- możliwość rozproszenia form wypoczynku pobytowego w naturalnym krajobrazie wiejskim.

Preferowanymi formami turystyki, zgodnymi z powyższymi atutami, mogą być:

- turystyka weekendowa
- turystyka pobytowa w gospodarstwach wiejskich, czyli agroturystyka
- tzw. turystyka tematyczna.

W ramach niniejszego programu zaproponowano wdrożenie dwóch projektów, związanych z:

- budową, rozwojem oraz promocją infrastruktury i oferty turystycznej
- wspieraniem rozwoju agroturystyki.

Charakterystyka projektów

Projekt 5.1. Budowa, rozwój oraz promocja infrastruktury i oferty turystycznej

Nazwa programu	Wspieranie rozwoju turystyki		Numer programu	5
Nazwa projektu	Budowa, rozwój oraz promocja infrastruktury i oferty turystycznej		Numer projektu	5.1.
Cel realizacji projektu	Zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy, zwiększenie liczby gości, utworzenie nowych miejsc pracy, zwiększenie dochodów lokalnych firm			
Jednostka koordynująca	Urząd Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	LGD, lokalni przedsiębiorcy	
Beneficjenci	Turyści, mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Identyfikacja atrakcji turystycznych Gminy i przygotowanie programu ich rozwoju i promocji z podziałem na atrakcje: a) kulturowe: <ul style="list-style-type: none"> • przede wszystkim promowanie Wł. Reymonta, odnowienie pomnika popiersia pisarza • grodzisko w Spławiu • wał z grodziskiem • lokalne produkty – miód, воск, nektar pszczeli b) przyrodnicze: <ul style="list-style-type: none"> • obserwacje unikalnej zwierzyny – plenery fotograficzne • ścieżki edukacyjne – Kołaczkowo, Spławie c) inne: <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystanie Biegu o Złoty Kłos 			2015-2025	
2. Budowa infrastruktury turystycznej w Spławiu nad Wartą – przez prywatnego właściciela			Decyzja właściciela	
3. Organizacja nowego szlaku rowerowego – trasa po kolejce wąskotorowej			Do 2020	
4. Oznakowanie miejsc zabytkowych			Do 2016	
5. Przygotowanie materiałów promujących Gminę: <ul style="list-style-type: none"> • strona internetowa – wprowadzenie informacji o atrakcjach gminy • mapa z trasami turystycznymi – umieszczenie na stronie internetowej oraz wydanie tradycyjne • przewodnik • broszurki 			2015-2025	

6. Wykorzystanie współpracy partnerskiej do promowania Gminy	Po podpisaniu umów partnerskich
--	---------------------------------

Prace nad Strategią rozwoju Gminy stały się przyczynkiem do dyskusji na temat tych jej walorów, które można i powinno się promować, aby dowiedzieli się o nich potencjalni turyści. Okazało się, że nawet wielu uczestników spotkań i konsultacji nie wiedziało o niektórych atrakcjach, takich jak na przykład unikalna zwierzyna. Dlatego też stwierdzono, że najpierw należy dokonać całościowej identyfikacji atrakcji turystycznych Gminy i przygotować program ich rozwoju i promocji.

W Gminie są liczne zabytki, między innymi kościoły i zespoły dworsko-pałacowe. Należy je oznakować, aby każdy turysta (i mieszkaniec) mógł do nich dotrzeć, a na miejscu przeczytać najważniejsze informacje.

Aby osoby spoza Gminy do niej przyjechały, muszą uzyskać informacje o jej walorach. Obecnie najpopularniejszym źródłem informacji jest oczywiście Internet. Strona www Gminy powinna zawsze zawierać aktualne informacje o atrakcjach przyrodniczych i kulturowych (obecnie odpowiednia zakładka na www jest prawie pusta) oraz o planowanych wydarzeniach. Ponadto konieczne jest wydawanie map z trasami turystycznymi (zakładka na www jest pusta) i różnego rodzaju przewodników i broszurek. Niewątpliwie część z tych materiałów powinna być przygotowywana nie tylko indywidualnie przez Gminę, ale w ramach Lokalnej Grupy Działania.

Zawsze doceniane zarówno przez mieszkańców, jak i gości, są różnorodne imprezy sportowo-rekreacyjne, które stanowią ciekawą formę spędzania wolnego czasu.

W miarę rozwoju gminnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, coraz większej liczby różnych imprez oraz intensywnych działań promocyjnych, powinny ujawniać się inicjatywy osób prywatnych, podejmujących się działalności gospodarczej w branży turystycznej, o czym będzie mowa w kolejnym projekcie.

Gmina nie posiada w tej chwili partnerów samorządowych z kraju lub z zagranicy. Czynione są jednak starania w tym kierunku, polegające w pierwszej kolejności na podpisaniu umowy z niemiecką gminą Willingen. Współpraca taka może służyć promowaniu Gminy u naszych zachodnich sąsiadów.

Projekt 5.2. Wspieranie rozwoju agroturystyki

Nazwa programu	Wspieranie rozwoju turystyki		Numer programu	5
Nazwa projektu	Wspieranie rozwoju agroturystyki		Numer projektu	5.2.
Cel realizacji projektu	Powstawanie nowych i rozwój istniejących gospodarstw agroturystycznych, zwiększenie liczby turystów, zwiększenie liczby miejsc pracy, wzrost dochodów budżetu Gminy			
Jednostka koordynująca	Urząd Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Prywatni przedsiębiorcy, LGD	
Beneficjenci	Turyści, mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Wspieranie rozwoju istniejących gospodarstw agroturystycznych i zachęcanie do tworzenia nowych: <ul style="list-style-type: none"> • wskazywanie dobrych praktyk • szkolenia • doradztwo 			2015-2025	
2. Zachęcanie do wprowadzania usług gastronomicznych oraz nauki przetwarzania produktów rolnych i leśnych oraz ich sprzedaż			2015-2025	
3. Zachęcanie do rozszerzenia i uatrakcyjnienia oferty turystycznej, na przykład wykorzystanie walorów przyrodniczych Gminy – ornitologia, obserwacje zwierząt, polowania, grzyby, etc.			2015-2025	
4. Promowanie oferty agroturystycznej: <ul style="list-style-type: none"> • materiały promocyjne Gminy • targi turystyczne • działalność LGD • poprzez gminy partnerskie 			2015-2025	

Obecnie na terenie Gminy działają zaledwie dwa gospodarstwa agroturystyczne. Niestety, jedno z nich w ogóle nie oferuje noclegu, a drugie czyni to tylko dla ograniczonego grona, co w znacznym stopniu ogranicza zainteresowanie ich ofertą.

Poprzez realizację niniejszego projektu Gmina pragnie zachęcać i pomagać w powstawaniu kolejnych gospodarstw. Powyżej w tabeli wymieniono planowane formy wsparcia. Znaczący udział w tych działaniach powinna mieć Lokalna Grupa Działania „Z nami warto”, której jednym z głównych celów jest rozwój oferty turystycznej na terenie siedmiu gmin członkowskich.

Cel strategiczny nr 3

Zapewnienie wysokiego poziomu usług społecznych

Trzecim celem strategicznym, po zapewnieniu dobrych warunków życia i prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Gminy, jest zapewnienie wysokiego poziomu usług społecznych, które powinny gwarantować mieszkańcom możliwości rozwoju i przyjemne spędzanie wolnego czasu.

Należą do nich:

- oświata
- kultura
- sport i rekreacja
- zdrowie
- pomoc społeczna
- zapewnienie bezpieczeństwa
- usługi administracyjne.

Zostały one zgrupowane w trzech programach strategicznych, które zostaną po kolei poniżej omówione. Łącznie znajduje się w nich 12 projektów, których realizacja przybliżyć będzie zmierzony w wizji stan docelowy.

Program 6. Oświata, kultura, sport, rekreacja

Oświata jest bardzo wysoko oceniana przez mieszkańców Gminy. W badaniu ankietowym o szkołach podstawowych „bardzo dobrze” i „dobrze” wypowiedziało się prawie 74% respondentów. Gorzej jest w przypadku Gimnazjum, gdzie ocen „na plus” było niecałych 41%, a prawie 48% odpowiedzi to oceny przeciętne. Oczywiście, nie wszystkie potrzeby w tej sferze zostały zaspokojone – placówki te wymagają systematycznego doinwestowania, a zwłaszcza rozszerzenia pakietu zajęć dodatkowych w celu poprawy wyników nauczania.

Jeżeli chodzi o kulturę i rozrywkę, to, jak już wcześniej sygnalizowano, około 51% respondentów pozytywnie (dobrze lub bardzo dobrze) oceniło ich dostępność. Z drugiej strony wskazano na potrzebę uatrakcyjnienia i większego zróżnicowania oferty.

W przypadku dostępności usług z zakresu sportu i rekreacji, ocen zdecydowanie pozytywnych było tylko nieco ponad 30%, a ponad połowa to oceny przeciętne. Mieszkańcy postulowali przede wszystkim rozbudowę infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Łącznie w ramach niniejszego programu zaproponowano do realizacji cztery projekty strategiczne.

Charakterystyka projektów

Projekt 6.1. Sprawna organizacja oświaty i nauczania

Nazwa programu	Oświata, kultura, sport, rekreacja		Numer programu	6
Nazwa projektu	Sprawna organizacja oświaty i nauczania		Numer projektu	6.1.
Cel realizacji projektu	Racjonalne wykorzystanie posiadanej bazy nauczania, poprawa wyników nauczania			
Jednostka koordynująca	Urząd Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Szkoły, przedszkole	
Beneficjenci	Uczniowie, nauczyciele, rodzice			
Zadania			Czas realizacji	
1. Optymalizacja wykorzystania placówek oświatowych – przeniesienie do byłej 1.000-latki szkoły podstawowej (klasy I-III). Dalsza optymalizacja w przypadku kolejnych zmian demograficznych			2015/2016	
2. Wykorzystanie szkół po godzinach, ich nieodpłatne udostępnianie, np. dla młodzieży, innych grup			2016-2025	
3. Wprowadzenie w szkołach dzienników elektronicznych i innych elementów informatyzacji			2016/2017	
4. Poprawa wyników nauczania poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • projekty rozwojowe w szkołach (wykorzystanie grantów - j. obce, informatyka, przedmioty ścisłe) • projekty grantowe w przedszkolu • pracę z uczniami zdolnymi i uczniami, wymagającymi wsparcia • kontrolę realizacji programów nauczania • doskonalenie zawodowe kadry nauczycielskiej 			2016-2025	
5. Zwiększenie liczby godzin opieki specjalistów			Od 2015/2016	
6. Wydłużenie godzin pracy przedszkola (planowane jest od września 2015 r.), otwarcie przedszkola w wakacje			Od 2015	

W ramach niniejszego projektu zaproponowano realizację wielu różnorodnych działań, które po kolei zostały omówione poniżej.

Obecnie obiekt tzw. 1000-latki, składający się z 2 budynków, zajmowany jest przez Gimnazjum. Prowadzone już działania polegają na użyczeniu jednego z budynków Zespołowi Szkolno-Przedszkolnemu – przeniosą się tam klasy I-III Szkoły Podstawowej,

które dotychczas mieściły się w budynku w parku. Docelowo ten ostatni obiekt ma być przeznaczony dla klasy „0” i przedszkola.

Obiekty szkolne po zakończeniu zajęć mogą być wykorzystane do innych celów - nieodpłatnie udostępnianie, np. dla młodzieży, czy innych grup mieszkańców. Na przykład w szkole w Bieganowie na poziomie piwnicznym znajdują się 2 pomieszczenia do wykorzystania - na bibliotekę publiczną, klub, miejsce spotkań harcerzy, czy Koła Gospodyń Wiejskich (planowane jest jego utworzenie). Dzięki stworzeniu dogodnych warunków lokalowych wspierane będzie uruchamianie inicjatyw społecznych.

Co do dzienników elektronicznych, to obecnie nie ma wątpliwości, że są one użyteczne i wprowadzenie ich jest kwestią czasu. Jednocześnie pamiętać należy o innych elementach informatyzacji placówek oświatowych, przede wszystkim sprzęcie i oprogramowaniu administracyjnym.

Najlepszym sposobem na poprawę wyników nauczania (stwierdzono, że zwłaszcza w Gimnazjum są one niezadowalające) jest (oprócz właściwego doboru kadry nauczycielskiej) rozszerzenie palety zajęć dodatkowych, pozwalających na indywidualizację pracy zarówno z uczniami najbardziej wymagającymi wsparcia, jak i najzdolniejszymi. Pomocne będzie tutaj wykorzystanie funduszy unijnych, które będą dostępne na ten cel pod koniec 2015 roku.

Niewątpliwie potrzebne jest zwiększenie liczby godzin opieki specjalistów:

- pedagoga – do 12 godz. tygodniowo na placówkę
- logopedy – do 5 godz. tygodniowo na placówkę
- opieki lekarskiej – 2-3 razy na tydzień w każdej placówce
- doradca zawodowy w Gimnazjum.

Jeżeli chodzi o postulowane zmiany harmonogramu działania Przedszkola, to już od września będzie ono czynne w godzinach 6.30-17.00. Ponadto przerwa wakacyjna w 2015 roku (od początku lipca) zakończyła się 10 sierpnia, a od 2016 roku przerwa ta będzie trwała tylko 1 miesiąc.

Projekt 6.2. Poprawa infrastruktury i wyposażenia placówek oświatowych

Nazwa programu	Oświata, kultura, sport, rekreacja		Numer programu	6
Nazwa projektu	Poprawa infrastruktury i wyposażenia placówek oświatowych		Numer projektu	6.2.
Cel realizacji projektu	Poprawa warunków nauki i nauczania			
Jednostka koordynująca	Urząd Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Placówki oświatowe	
Beneficjenci	Uczniowie i nauczyciele			
Zadania			Czas realizacji	
1. Poprawa infrastruktury przedszkolnej: <ul style="list-style-type: none"> • remont pomieszczeń • modernizacja boiska • położenie pozbruku • remont lub wymiana ogrodzenia 			Do 2020	
2. Zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych – w Zielińcu i Bieganowie nie ma przedszkola (np. zagospodarowanie piętra budynku przedszkola w Sokolnikach)				
3. Budowa sal gimnastycznych przy szkołach w Grabowie Król. i Sokolnikach			2017-2025	
4. Budowa boisk przy szkołach w Grabowie Król. i Sokolnikach			2016-2025	
5. Termomodernizacja wszystkich obiektów oświatowych			Do 2025	
6. Doposażenie przedszkola i szkół w nowoczesny sprzęt dydaktyczny i pomoce naukowe, w tym pracowni informatycznych			2016-2025	
7. Monitoring wizyjny: <ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa w Gimnazjum • montaż w pozostałych szkołach 			Do 2018	
8. Montaż szafek dla uczniów w Szkołach Podstawowych i Gimnazjum			Do 2018	

W trakcie prac nad Strategią określono potrzeby placówek, dotyczące prac budowlano-remontowych, przewidywanych w najbliższych latach w celu zapewnienia lepszych warunków nauki i nauczania. Przeprowadzona analiza wskazała na potrzebę licznych remontów i modernizacji praktycznie we wszystkich placówkach oświatowych. W zakres tych działań ma wchodzić przede wszystkim termomodernizacja, czyli remonty elewacji, wymiana stolarki okiennej, czy zmiana systemów ogrzewania. Inwestycje te pochłoną znaczne środki, są jednak niezbędne dla dalszego sprawnego funkcjonowania placówek oświatowych. Z drugiej strony, w wyniku przeprowadzonych prac termomodernizacyjnych, zmniejszy się zapotrzebowanie na energię cieplną, a więc koszty utrzymania budynków będą niższe.

Duża część działań ma charakter ciągły - wydatkowanie środków finansowych na remonty szkół i przedszkole jest zadaniem zawsze potrzebnym, gdyż stan placówek oświatowych ma duży wpływ na poziom kształcenia, a więc i szanse rozwoju dzieci i młodzieży w Gminie.

Szczegółowy zakres wymaganych prac oraz zakupów sprzętu i pomocy naukowych przedstawiono w tabeli powyżej.

Projekt 6.3. Uatrakcyjnienie oferty kultury i rozrywki

Nazwa programu	Oświata, kultura, sport, rekreacja		Numer programu	6
Nazwa projektu	Uatrakcyjnienie oferty kultury i rozrywki		Numer projektu	6.3.
Cel realizacji projektu	Stworzenie warunków do rozwoju kultury na terenie Gminy, zwiększenie oferty kulturalnej, integracja mieszkańców			
Jednostka koordynująca	Gminny Ośrodek Kultury	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Urząd Gminy, OSP, LGD, szkoły, organizacje pozarządowe, mieszkańcy	
Beneficjenci	Mieszkańcy i goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Organizacja imprez nietypowych, różnorodnych, np. <ul style="list-style-type: none"> • konkursy międzysołeckie • konkursy muzyczne, festiwal młodych wokalistów i zespołów muzycznych • prezentacje nietypowych umiejętności mieszkańców • prezentacje z interesujących podróży mieszkańców • konkursy na najładniejsze ogródki 			2015-2025	
2. Szerokie rozpowszechnianie informacji o istniejącym kalendarzu imprez kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych na terenie gminy (strona internetowa, tablice w szkołach, portale społecznościowe, etc.)			2015-2025	
3. Poprawa wyposażenia bibliotek			2015-2025	
4. Zwiększenie liczby eksponatów Izbie Pamięci Wł. Reymonta			2015-2025	
5. Zwiększenie liczby spotkań autorskich			2015-2025	

Jak wcześniej wspomniano, około 51% respondentów pozytywnie (dobrze lub bardzo dobrze) oceniło dostępność oferty kultury i rozrywki. Z drugiej strony wskazano na potrzebę jej uatrakcyjnienia i większego zróżnicowania. W zadaniu nr 1 w powyższej tabeli zaproponowano kilka pomysłów.

Przykład wielu gmin wskazuje na to, że mieszkańcy, negatywnie oceniający na przykład ofertę kulturalną, czy sportowo-rekreacyjną, w rzeczywistości nie wiedzą dokładnie, jaka ta oferta jest, ponieważ nie interesują się dotarciem do niej. Z tego powodu niezmiernie istotne jest używanie jak największej liczby mediów do dotarcia z informacją do jak największej liczby potencjalnych odbiorców.

Projekt 6.4. Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

Nazwa programu	Oświata, kultura, sport, rekreacja		Numer programu	6
Nazwa projektu	Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej		Numer projektu	6.4.
Cel realizacji projektu	Stworzenie warunków do rozwoju fizycznego mieszkańców, integracja mieszkańców, zwiększenie atrakcyjności turystycznej Gminy			
Jednostka koordynująca	Urząd Gminy GOK	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Organizacje pozarządowe, szkoły, LGD	
Beneficjenci				
	Zadania		Czas realizacji	
	1. Modernizacja boisk przyszkolnych (także w kierunku ich wielofunkcyjności): <ul style="list-style-type: none"> • Grabowo Królewskie • Bieganowo • Sokolniki • Borzykowo 		Do 2025	
	2. Uatrakcyjnienie miejsc rekreacyjnych, szczególnie parku: <ul style="list-style-type: none"> • siłownie zewnętrzne, także w formie ścieżki zdrowia (park w Kołaczkanie) • ścianki wspinaczkowe • mała architektura (w tym oświetlenie) – przy alejkach parkowych • stoły do tenisa stołowego, szachów – przy szkołach • tablice z historią Gminy i informacją o Wł. Reymoncie, odnowienie pomnika popiersia Wł. Reymonta 		Do 2025	
	3. Strzelnica w Borzykowie (wieczysta dzierżawa od gminy przez GS Samopomoc Chłopska) – remont lub przeniesienie w inne miejsce (np. boisko w Borzykowie)		Do 2025	
	4. Aktywizacja mieszkańców: <ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia ruchowe dla różnych grup • Organizacja imprez w różnych wsiach, nie tylko w Kołaczkanie • Organizacja zawodów międzysołeckich w różnych dyscyplinach • Promocja działalności LZS-ów 		2015-2025	

Oprócz sportowej infrastruktury przyszkolnej (zadanie nr 1 powyżej), niezbędne jest budowanie kolejnych, ogólnodostępnych elementów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, z których będą mogli korzystać wszyscy mieszkańcy i goście.

W pierwszej kolejności powinny być to atrakcje w parku w Kołaczkanie, który ma szansę stać się wizytówką Gminy.

Na wszystkie te przedsięwzięcia będzie można uzyskać dofinansowanie, między innymi w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Ważniejsza od samej infrastruktury jest aktywność mieszkańców. Dlatego też Gmina powinna nie tylko sama organizować różnorodne akcje, ale przede wszystkim wspierać oddolne inicjatywy w poszczególnych sołectwach.

Program 7. Zdrowie, pomoc społeczna, bezpieczeństwo

Z istniejącej na terenie Gminy opieki zdrowotnej zadowolonych jest około 37% mieszkańców (wynik badania ankietowego), a ponad 52% dało tej sferze usług ocenę przeciętną. Zaledwie 8,5% respondentów wyraziło opinię negatywną, co, na tle innych gmin, jest wynikiem bardzo dobrym.

Jeżeli chodzi o pomoc społeczną, to wśród respondentów oceny negatywne przeważają nad pozytywnymi, choć już w niewielkim stopniu. Wśród największych bolączek w sferze pomocy społecznej wymieniano ograniczone środki (o tym decyzje zapadają na szczeblu centralnym i Gmina nie ma na to żadnego wpływu) oraz fakt, że duża liczba osób niezasażenie korzysta z pomocy społecznej. Wskazano również na brak świetlic socjoterapeutycznych, grup wsparcia oraz organizacji pozarządowych w sferze pomocy społecznej.

Jednym z narastających w całym kraju zjawisk jest starzenie się społeczeństwa, z tym, że coraz więcej osób starszych jest z dobrej formie zdrowotnej, przez co są one zainteresowane aktywnym spędzaniem wolnego czasu wśród rówieśników. Tej tematyce jest poświęcony jeden z projektów w ramach niniejszego programu.

Poziom bezpieczeństwa na terenie Gminy jest oceniany przez mieszkańców zdecydowanie pozytywnie, co nie oznacza, że nie trzeba podejmować w tej dziedzinie w kolejnych latach żadnych działań.

W ramach niniejszego programu sformułowano sześć projektów o poruszanej wyżej tematyce.

Charakterystyka projektów

Projekt 7.1. Organizacja dziennej opieki dla osób starszych

Nazwa programu	Zdrowie, pomoc społeczna, bezpieczeństwo		Numer programu	7
Nazwa projektu	Organizacja dziennej opieki dla osób starszych		Numer projektu	7.1.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie ciekawego i bezpiecznego sposobu spędzania czasu przez osoby starsze			
Jednostka koordynująca	Urząd Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Organizacje pozarządowe	
Beneficjenci	Seniorzy z terenu gminy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Organizacja dziennego Klubu Seniora w Kołaczkowie i ew. w innych miejscowościach, np. w świetlicach wiejskich			2017-2025	
2. Organizacja pomocy sąsiedzkiej dla osób starszych			Proces ciągły	
3. Wsparcie uczestnictwa seniorów w działalności Uniwersytetu III wieku we Wrześni			Proces ciągły	

Wychodząc naprzeciw rosnącym oczekiwaniom organizacji bezpiecznego i ciekawego spędzania wolnego czasu przez osoby starsze, Gmina zamierza zorganizować miejsce dziennego pobytu w formie Klubu Seniora. W tym celu brane jest pod uwagę przejęcie obiektu od Starostwa Powiatowego (oficyna). Obiekt będzie także wykorzystywany na inne cele, przede wszystkim jako siedziba i miejsce działania organizacji pozarządowych.

Niezwykle cenną inicjatywą jest organizacja pomocy sąsiedzkiej, która dobrze się sprawdza szczególnie w małych społecznościach.

Ze względu na wielkość Gminy, obecnie nie ma zapotrzebowania na utworzenie Uniwersytetu III wieku. Seniorzy mogą korzystać z działalności Uniwersytetu w niedalekiej Wrześni, co Gmina może ułatwiać, np. poprzez dowozy.

Projekt 7.2. Przygotowanie i aktywne wdrażanie programu aktywizacji i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu

Nazwa programu	Zdrowie, pomoc społeczna, bezpieczeństwo		Numer programu	7
Nazwa projektu	Przygotowanie i aktywne wdrażanie programu aktywizacji i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu		Numer projektu	7.2.
Cel realizacji projektu	Posiadanie programu, wskazującego sposoby aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Minimalizacja liczby osób, zagrożonych			
Jednostka koordynująca	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Urząd Gminy, organizacje pozarządowe, PUP	
Beneficjenci	Mieszkańcy, zagrożeni wykluczeniem społecznym			
Zadania			Czas realizacji	
1. Dokonanie szczegółowej diagnozy środowisk, zagrożonych wykluczeniem społecznym			2016	
2. Przygotowanie programu aktywizacji osób potrzebujących, który będzie wskazywał konkretne działania, mogące prowadzić do przeciwdziałania wykluczeniu			2016	
3. Sukcesywna realizacja programu, w tym z wykorzystaniem środków pomocowych			2016-2025	
4. Edukacja prozdrowotna, w tym antynarkotykowa wśród mieszkańców gminy. Kształtowanie i promocja postaw aktywnej edukacji i zdrowego stylu życia. Prowadzenie akcji profilaktycznych			Proces ciągły	
5. Aktualizacja Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie			2017-2018	
6. Wspieranie i promowanie akcji profilaktycznych i konsultacji medycznych mieszkańców Gminy			Proces ciągły	
7. Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przy wykorzystaniu ekonomii społecznej			Proces ciągły	
8. Utworzenie Klubu Integracji Społecznej			2017	

9. Podnoszenie kwalifikacji pracowników z uwagi na nowe wyzwania w pracy – Powiatowy Urząd Pracy	Proces ciągły
10. Przystępowanie do projektów, mających na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu – współpraca z organizacjami pozarządowymi	Proces ciągły

W każdej gminie znajduje się grupa osób, wymagających wsparcia z bardzo różnych powodów. O wrażliwości społecznej mieszkańców Gminy świadczą wyniki badania ankietowego, w którym prawie 3/4 respondentów wypowiedziało się za intensyfikacją działań w sferze pomocy społecznej.

Punktem wyjścia ma być dokonanie szczegółowej diagnozy środowisk, zagrożonych wykluczeniem społecznym, a następnie przygotowanie programu aktywizacji osób potrzebujących, który będzie wskazywał konkretne działania, mogące prowadzić do przeciwdziałania wykluczeniu.

W powyższej tabeli wstępnie wskazano kilka przedsięwzięć, które wydają się być najpilniejsze.

Projekt 7.3. Organizacja świetlicy socjoterapeutycznej i grup wsparcia

Nazwa programu	Zdrowie, pomoc społeczna, bezpieczeństwo		Numer programu	7
Nazwa projektu	Organizacja świetlicy socjoterapeutycznej i grup wsparcia		Numer projektu	7.3.
Cel realizacji projektu	Wsparcie rozwoju społeczno-emocjonalnego uczniów, udzielanie wzajemnej pomocy przez osoby z różnymi problemami			
Jednostka koordynująca	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Urząd Gminy, OPS, szkoły, sołectwa	
Beneficjenci	Mieszkańcy, potrzebujący wsparcia			
Zadania			Czas realizacji	
1. Wyznaczenie lokalizacji świetlicy – jednym z pomysłów jest funkcjonowanie w 5 różnych świetlicach wiejskich po 1 dniu w tygodniu			2016	
2. Wyposażenie wybranych świetlic			2016-2018	
3. Prowadzenie zajęć: <ul style="list-style-type: none"> • pomoc w nauce • organizacja czasu wolnego dzieci z rodzin dysfunkcyjnych • kształtowanie prawidłowych wzorców zachowań 			Od 2018	
4. Przeprowadzenie rozeznania co do popytu na utworzenie grup wsparcia			2016	
5. Zainicjowanie tworzenia grup, pomoc w znalezieniu lokalizacji i uruchomieniu działalności			Od 2017	

Pomysł funkcjonowania świetlicy środowiskowej rotacyjnie w kilku różnych miejscach ma wiele zalet. Dzięki temu zaistnieje możliwość wsparcia sporej grupy potrzebującej wsparcia młodzieży. Z drugiej strony doprowadzi to do lepszego wykorzystania obiektów świetlic wiejskich.

Grupa wsparcia³ to forma wsparcia psychospołecznego, w której członkowie świadczą sobie różnego rodzaju pomoc, informacje, zazwyczaj nieprofesjonalnie. Niekoniecznie jest to pomoc materialna. Członkowie grupy zrzeszają się zazwyczaj ze względu na jakąś wspólną, obciążającą psychicznie lub społecznie cechę (np. własna choroba psychiczna lub choroba występująca w najbliższej rodzinie, problem z uzależnieniem). Mogą jednak

³ Źródło: Wikipedia

istnieć grupy wsparcia dotyczące rodziców i ich lepszego funkcjonowania. Pomoc może przyjmować formę dostarczania pożytecznych informacji, relacjonowania własnych doświadczeń związanych z danym problemem, słuchania i akceptacji doświadczeń innych, empatycznego zrozumienia i nawiązania kontaktów społecznych z osobami o podobnych trudnościach. Grupa wsparcia może także funkcjonować celem informowania społeczeństwa lub celem obrony danej kwestii.

Najpopularniejszym rodzajem grup wsparcia są grupy anonimowych alkoholików.

Omawiana działalność będzie finansowana w pierwszej kolejności z funduszy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Projekt 7.4. Likwidacja barier architektonicznych

Nazwa programu	Zdrowie, pomoc społeczna, bezpieczeństwo		Numer programu	7
Nazwa projektu	Likwidacja barier architektonicznych		Numer projektu	7.4.
Cel realizacji projektu	Ułatwienie osobom niepełnosprawnym korzystania z usług różnych jednostek i placówek gminnych			
Jednostka koordynująca	Urząd Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Jednostki gminne, PFRON	
Beneficjenci	Mieszkańcy, goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Inwentaryzacja potrzeb w zakresie likwidacji barier architektonicznych			2016	
2. Sukcesywne dostosowywanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych			2016-2025	
3. Wymiana krawężników na bardziej dostępne dla wózków i rowerów			2016-2025	

Usuwanie istniejących barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych obecnie jest oczywistością.

Najistotniejsze potrzeby dotyczą zmian architektonicznych (budowy podjazdów) w:

- Urzędzie Gminy (planowana realizacja do 2017 roku)
- Szkole w Grabowie
- Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Kołaczku.

Projekt 7.5. Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego

Nazwa programu	Zdrowie, pomoc społeczna, bezpieczeństwo		Numer programu	7
Nazwa projektu	Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego		Numer projektu	7.5.
Cel realizacji projektu	Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców, zmniejszenie liczby przestępstw i wykroczeń			
Jednostka koordynująca	Urząd Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Policja, OSP, mieszkańcy	
Beneficjenci	Mieszkańcy i goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Wprowadzenie monitoringu wizyjnego w placówkach oświatowych			2016-2018	
2. Większa aktywność Policji, płatne dyżury, np. podczas imprez			2015-2025	
3. Likwidacja niebezpieczeństwa bezpańskich psów			2015-2025	
4. Prewencja, edukacja i profilaktyka wśród mieszkańców, szczególnie dzieci i młodzieży – bezpieczeństwo na drodze, unikanie zagrożeń, pierwsza pomoc			2015-2025	
5. Wspieranie straży pożarnej z zakresie wyposażenia sprzętowego i modernizacji strażnic, zakup wozu strażackiego dla OSP Borzykowo			2015-2025 2019	

Mimo że generalnie stan bezpieczeństwa publicznego w Gminie się poprawia, to są takie jego kategorie, gdzie sytuacja jest wręcz przeciwna. Dotyczy to przede wszystkim interwencji domowych, wypadków i kolizji oraz kradzieży.

Najistotniejszym staraniem władz Gminy jest wprowadzenie monitoringu wizyjnego w szkołach oraz zapewnienie większej aktywności Policji.

Bardzo ważne jest także prowadzenie jak najliczniejszych akcji profilaktycznych, szczególnie wśród uczniów szkół.

Osobną kategorią jest wspieranie służb mundurowych w postaci dofinansowania zakupów sprzętowych.

Program 8. Aktywność społeczna i sprawne zarządzanie Gminą

Aktywność społeczna nie jest silną stroną Gminy, o czym świadczy niewielka liczba organizacji pozarządowych, działających na jej terenie. Z drugiej strony powoli sytuacja zaczyna się zmieniać, głównie dzięki inicjatywom oddolnym.

Jeżeli chodzi o zarządzanie Gminą, to można zauważyć tutaj jego dwa kluczowe elementy.

Sama ocena działania Urzędu Gminy wypadła pozytywnie – wyniki badań ankietowych wskazują, że około 40% mieszkańców jest zdecydowanie zadowolonych, a tylko około 7% niezadowolonych.

Z drugiej strony mamy do czynienia z pewnymi zaległościami i niewykorzystanymi szansami, które (jak już wcześniej wspomniano) powodują, że poziom wyposażenia Gminy w infrastrukturę techniczną nie jest zadowalający.

Poniżej zaproponowano realizację dwóch projektów, z których każdy zawiera szereg działań, mających doprowadzić do większej aktywności i integracji lokalnej społeczności oraz sprawniejszego zarządzania Gminą.

Charakterystyka projektów

Projekt 8.1. Aktywizacja mieszkańców, wspieranie aktywności i integracji społecznej

Nazwa programu	Aktywność społeczna i sprawne zarządzanie Gminą		Numer programu	8
Nazwa projektu	Aktywizacja mieszkańców, wspieranie aktywności i integracji społecznej		Numer projektu	8.1.
Cel realizacji projektu	Zwiększenie udziału mieszkańców w życiu społecznym Gminy, zwiększenie liczby organizacji pozarządowych i innych form aktywności społecznej, większa integracja mieszkańców			
Jednostka koordynująca	Urząd Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Jednostki gminne, sołectwa, organizacje pozarządowe, szkoły, mieszkańcy	
Beneficjenci	Mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Stworzenie programu wykorzystania świetlic wiejskich, ich doposażenie (m. in. z środków UE), zachęcanie organizacji pozarządowych do prowadzenia świetlic			2016-2025	
2. Organizacja świetlicy w Grabowie (mieszkańcy chcą działać)			Do ustalenia	
3. Wspieranie liderów i organizacji pozarządowych, integrowanie ich, pomoc w pisaniu wniosków, w uzyskaniu osobowości prawnej			Proces ciągły	
4. Wspieranie inicjatyw społecznych			Proces ciągły	
5. Wsparcie ze strony Gminy w organizacji dożynek w poszczególnych sołectwach			Proces ciągły	
6. Aktywizacja młodzieży, organizacja miejsca do spotkań (np. w świetlicach wiejskich)			Proces ciągły	

Gmina pragnie wspierać aktywność społeczną na wiele sposobów. Jednym z nich będą szkolenia osób, które są lub mogą być liderami w swoich społecznościach. Planowane są także wyjazdy studyjne do gmin, mogących pochwalić się dobrymi doświadczeniami w tej dziedzinie.

Wspierane mają być istniejące formy działalności, takie jak Koła Gospodyń Wiejskich. Gmina wraz z nimi pragnie podejmować różnorodne akcje na rzecz społeczności lokalnej (np. festyny, jarmarki).

Planowane jest również ożywienie remiz strażackich (wykorzystanie lokali, aktywizacja działalności), na przykład jako miejsce działalności Kół Gospodyń Wiejskich, klubów seniora, klubów sportowych.

Bardzo ciekawą, nową inicjatywą rządową, jest projekt WIGOR. Zakłada on organizację w każdej gminie centrów aktywizacji seniorów. Zgodnie ze wstępnymi założeniami, centra byłyby ośrodkami, które świadczyłyby usługi dla osób starszych w zakresie edukacji, rehabilitacji, czy integracji. Sieć placówek ma ułatwić aktywizację osób starszych. Projekt ruszył na początku 2015 roku, najpierw pilotażowo w 2-3 województwach. Od 2012 roku Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej realizuje Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych, który wspiera inicjatywy oddolne, realizowane przez organizacje pozarządowe. Nowy program WIGOR stanowiłby uzupełnienie działań rządu i wspierał samorząd gminny w tworzeniu miejsc na terenie gminy, które oferowały usługi dla osób starszych. Budżet programu to 560 mln zł. Połowę wyłoży ministerstwo, a połowę – samorzady.

Projekt 8.2. Sprawne zarządzanie Gminą

Nazwa programu	Aktywność społeczna i sprawne zarządzanie Gminą		Numer programu	8
Nazwa projektu	Sprawne zarządzanie Gminą		Numer projektu	8.2.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie szybszego tempa rozwoju Gminy, zapewnienie jak najwyższego poziomu świadczenia usług komunalnych i społecznych			
Jednostka koordynująca	Urząd Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Jednostki gminne	
Beneficjenci	Mieszkańcy, przedsiębiorcy, goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Konsekwentne wdrażanie zapisów strategii rozwoju Gminy			2015-2025	
2. Organizacja wykorzystania środków pomocowych: <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie kadrowe • opracowanie wymaganych planów (np. program rewitalizacji) i dokumentacji technicznej 			Proces ciągły	
3. Egzekwowanie bezpieczeństwa, czystości, etc.			Proces ciągły	
4. W przypadku utraty obecnej siedziby GOK – aktywne działanie w celu organizacji nowej lokalizacji			W zależności od potrzeb	
5. Wydawanie biuletynu gminnego			Od 2016	
6. Organizacja prac interwencyjnych			2016-2025	
7. Współpraca z innymi gminami z kraju i zagranicy			2016-2025	

Naturalnym jest, że wraz z rozwojem społeczno-gospodarczym Gminy i kształtowaniem się społeczeństwa obywatelskiego, z roku na rok rosną oczekiwania mieszkańców pod adresem przedstawicieli samorządu gminnego. Dotyczą one przede wszystkim sprawnego zarządzania podległym mieniem, skutecznej promocji gospodarczej i turystycznej oraz szybkiej i sprawnej obsługi ze strony pracowników Urzędu Gminy i podległych jednostek.

Niniejszy projekt obejmuje wiele działań, prowadzących do zwiększenia efektywności i skuteczności działania Urzędu Gminy i jednostek gminnych.

Dokument Strategii rozwoju Gminy został sporządzony z udziałem bardzo dużej grupy mieszkańców. W badaniu ankietowym uczestniczyło ponad 600 osób, w wywiadach, warsztatach strategicznych i konsultacjach – około 100 osób. Zadania, zapisane w Strategii, są wyrazem potrzeb i oczekiwań lokalnej społeczności i dlatego ogromne znaczenie ma konsekwentne wdrażanie zapisów tego dokumentu.

Sukces odniesiony na tym polu w dużej mierze będzie zależał od pozyskania środków dotacyjnych, wobec tego odpowiednia organizacja wykorzystania funduszy pomocowych, przygotowanie kadrowe, solidne opracowanie dokumentacji technicznej, będą miały kluczowe znaczenie.

Wręcz niezbędne jest rozpoczęcie wydawania przez Urząd comiesięcznej gazetki gminnej, która powinna stać się najważniejszą formą komunikacji samorządu z mieszkańcami.

Gmina nie posiada gmin partnerskich, ale wszystko wskazuje na to, że w niedługim czasie sytuacja ta ulegnie zmianie. Współpraca partnerska jest zawsze bardzo korzystna i zwykle obejmuje wiele elementów, z których najważniejsze to udział (w tym wystawiennictwo) w targach, organizowanych przez gminy partnerskie, wymiany młodzieży (międzynarodowe obozy młodzieżowe), spotkania i konferencje samorządowców, zbieranie doświadczeń z funkcjonowania administracji gminnej innych krajów. Ponadto mogą być organizowane spotkania przedsiębiorców, wizyty studyjne nauczycieli przedszkoli i szkół, urzędników i przedsiębiorców oraz praktyki studenckie i staże.

6. OKREŚLENIE ZBIEŻNOŚCI STRATEGII ROZWOJU GMINY ZE STRATEGIAMI NA SZCZEBLU WOJEWÓDZKIM I KRAJOWYM

6.1. Określenie zbieżności Strategii Rozwoju Gminy Kołaczkowo na lata 2015-2025 ze Strategią Rozwoju Kraju 2020

„Strategia Rozwoju Kraju 2020 - AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO, KONKURENCYJNA GOSPODARKA, SPRAWNE PAŃSTWO” (ŚSRK), przyjęta przez Radę Ministrów we wrześniu 2012 roku, to najważniejszy dokument w perspektywie średniookresowej, określający cele strategiczne rozwoju Polski do 2020 r., kluczowy dla określenia działań rozwojowych, w tym możliwych do sfinansowania w ramach perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020 oraz 9 zintegrowanych strategii, służących realizacji założonych celów rozwojowych. Strategia Rozwoju Kraju 2020 jest elementem nowego systemu zarządzania rozwojem Polski, którego fundamenty zostały określone w znowelizowanej ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Celem głównym strategii średniookresowej jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.

Dokonano w ŚSRK wyboru trzech obszarów strategicznych:

- I. **Sprawne i efektywne państwo**
- II. **Konkurencyjna gospodarka**
- III. **Spójność społeczna i terytorialna.**

Zadania realizowane w ramach tych priorytetowych kierunków interwencji mają być odpowiedzią na kluczowe wyzwania w najbliższym dziesięcioleciu i mają pozwolić na zintensyfikowanie procesów rozwojowych oraz uniknięcie dryfu rozwojowego.

Dla współrealizacji Strategii Rozwoju Kraju 2020 przez jednostki samorządu terytorialnego, największe znaczenie będzie miała realizacja obszaru strategicznego III. Spójność społeczna i terytorialna, dla którego wyznaczono następujące podobszary:

Cel III.1. Integracja społeczna

Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych

Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.

Wszystkie przyjęte w dokumencie Strategii Rozwoju Gminy Kołaczkowo projekty są w pełni zgodne z działaniami i w konsekwencji celami strategicznymi przyjętymi w ŚSRK. Dokładne przyporządkowanie przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 7. Zgodność projektów strategicznych z celami Strategii Rozwoju Kraju 2020

Obszary strategiczne	Cele szczegółowe	Wyróżnienie	Zgodność projektu strategicznego gminy Kołaczkowo
I. SPRAWNE I EFEKTYWNE PAŃSTWO	1. PRZEJŚCIE OD ADMINISTROWANIA DO ZARZĄDZANIA ROZWOJEM	<ul style="list-style-type: none"> • Uporządkowanie kompetencji umożliwiające realizację działań rozwojowych 	8.2.
	3. WZMOCNIENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH REALIZACJI INDYWIDUALNYCH POTRZEB I AKTYWNOŚCI OBYWATELA	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój kapitału społecznego • Zwiększenie bezpieczeństwa obywatela 	6.1., 6.3., 6.4., 7.2., 7.5.
II. KONKURENCYJNA GOSPODARKA	2. WZROST WYDAJNOŚCI GOSPODARKI	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie • Zwiększenie konkurencyjności i modernizacja sektora rolno-spożywczego • Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej 	1.1., 1.2., 4.1., 4.2., 4.3.
	3. ZWIĘKSZENIE INNOWACYJNOŚCI GOSPODARKI	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie wykorzystania rozwiązań innowacyjnych 	3.4.
	4. ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększanie aktywności zawodowej • Poprawa jakości kapitału ludzkiego 	8.1.
	5. ZWIĘKSZENIE WYKORZYSTANIA TECHNOLOGII CYFROWYCH	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu 	2.3.
	6. BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE I ŚRODOWISKO	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa efektywności energetycznej • Poprawa stanu środowiska 	2.2., 2.2., 3.1., 3.2., 3.3., 3.4.
	7. ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI TRANSPORTU	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie efektywności zarządzania w sektorze transportowym 	1.1., 1.2.

III. SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA I TERYTORIALNA.	1. INTEGRACJA SPOŁECZNA	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym Zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych 	6.3., 7.2., 7.3., 7.4.
	3. WZMOCNIENIE MECHANIZMÓW TERYTORIALNEGO RÓWNOWAŻENIA ROZWOJU ORAZ INTEGRACJA PRZESTRZENNA DLA ROZWIJANIA I PEŁNEGO WYKORZYSTANIA POTENCJAŁÓW REGIONALNYCH	<ul style="list-style-type: none"> Tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i finansowych dla realizacji działań rozwojowych w regionach Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich 	4.1., 4.2., 5.1., 5.2.

6.2. Określenie zbieżności Strategii Rozwoju Gminy Kołaczkowo na lata 2015-2025 ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

Zgodnie z zasadami tworzenia dokumentów określających kierunki strategicznego rozwoju poszczególnych województw, powiatów i gmin, poniżej uwzględniono i wskazano w dokumencie Strategii Rozwoju Gminy Kołaczkowo projekty zbieżne ze strategicznymi planami rozwoju województwa.

Zbieżność Strategii Rozwoju Gminy Kołaczkowo na lata 2015-2025 z wojewódzkimi programami zawartymi w dokumencie „Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku” przedstawiono poniżej.

W ramach dokumentu Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego, ogólna wizja województwa wielkopolskiego przedstawiona jest jako dążenie do uczynienia województwa regionem nowoczesnym i zintegrowanym. Samorząd województwa za cel generalny postawił sobie:

Poprawę jakości przestrzeni województwa, systemu edukacji, rynku pracy, gospodarki oraz sfery społecznej skutkująca wzrostem poziomu życia mieszkańców.

Szeroka analiza uwarunkowań społecznych, ekonomicznych, przyrodniczych, potrzeb społecznych oraz wytyczona misja województwa pozwoliła na wyznaczenie celów strategicznych:

1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej
2. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami
3. Zwiększenie spójności województwa
4. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu
5. Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia
6. Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa
7. Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem.

Wszystkie przyjęte w dokumencie Strategii Rozwoju Gminy Kołaczkowo projekty są w pełni zgodne z działaniami i w konsekwencji celami strategicznymi przyjętymi w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego. Dokładne przyporządkowanie przedstawia tabela.

Tabela 8. Zgodność projektów strategicznych z celami strategicznymi Województwa

Cele strategiczne	Cele szczegółowe	Zgodność projektu strategicznego gminy Kołaczkowo
POPRAWA DOSTĘPNOŚCI I SPÓJNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie spójności sieci drogowej • Rozbudowa infrastruktury na rzecz społeczeństwa informacyjnego • Rozwój transportu zbiorowego 	1.1., 1.2., 2.3., 5.1.
POPRAWA STANU ŚRODOWISKA I RACJONALNE GOSPODAROWANIE JEGO ZASOBAMI	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrona krajobrazu • Ochrona zasobów leśnych i racjonalne ich wykorzystanie • Ograniczanie emisji substancji do atmosfery • Uporządkowanie gospodarki odpadami • Poprawa gospodarki wodno – ściekowej • Promocja postaw ekologicznych 	2.1., 2.2., 3.1., 3.2., 3.3., 3.4.
LEPSZE ZARZĄDZANIE ENERGIĄ	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój produkcji i wykorzystanie alternatywnych źródeł energii 	3.4.
WZMOCNIENIE POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO REGIONU	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa instytucji otoczenia biznesu • Przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych • Tworzenie warunków dla ekspansji gospodarki województwa na rynki zewnętrzne • Poprawa warunków dla rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolnego • Rozwój „srebrnego” sektora gospodarki • Rozwój biznesu i usług zdrowotnych 	4.1., 4.2., 4.3., 5.1., 5.2., 7.1.
WZROST KOMPETENCJI MIESZKAŃCÓW I ZATRUDNIENIA	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa warunków, jakości i dostępności edukacji 	6.1., 6.2.
ZWIĘKSZANIE ZASOBÓW ORAZ WYRÓWNYWANIE POTENCJAŁÓW SPOŁECZNYCH WOJEWÓDZTWA	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa sytuacji i przeciwdziałanie zagrożeniom demograficznym • Poprawa stanu zdrowia mieszkańców i opieki zdrowotnej • Promocja zdrowego stylu życia • Wzmacnianie włączenia społecznego • Wzmocnienie systemu usług i pomocy społecznej • Kształtowanie skłonności 	6.3., 6.4., 7.1., 7.2., 7.3., 7.4., 8.1., 8.2.

	mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu	
WZROST BEZPIECZEŃSTWA I SPRAWNOŚCI ZARZĄDZANIA REGIONEM	<ul style="list-style-type: none"> Sprawna, innowacyjna administracja samorządowa Budowa regionalnych systemów zabezpieczania i reagowania na zagrożenia 	7.5., 8.2.

6.3. Określenie zbieżności Strategii Rozwoju Gminy Kołaczkowo na lata 2015-2025 z Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2014-2020

Z momentem przystąpienia Polski do Unii Europejskiej samorzady zyskały możliwość pozyskania środków finansowych na dofinansowanie różnych przedsięwzięć, w tym inwestycyjnych.

Z punktu widzenia samorządów gminnych, najważniejszy jest Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020.

Poniżej przedstawiono listę tych projektów strategicznych gminy Kołaczkowo, które kwalifikują się do uzyskania pomocy, przyporządkowanych do odpowiednich priorytetów w ramach nowego WRPO.

Należy zaznaczyć, że zestaw priorytetów i celów pochodzi z najbardziej aktualnej wersji projektu WRPO i może się zmienić w wersji ostatecznej tego dokumentu.

Tabela 9. Zgodność projektów strategicznych z priorytetami WRPO 2014+

Oś priorytetowa	Działanie	Zgodność projektu strategicznego gminy Kołaczkowo
I Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka	1.3. Wsparcie przedsiębiorczości i infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego	4.1., 4.2.
II Społeczeństwo informacyjne	2.1. Rozwój elektronicznych usług publicznych	2.3.
III Energia	3.1. Wytwarzanie i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych 3.2. Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym 3.3. Wspieranie strategii niskoemisyjnych w tym mobilność miejska	2.2., 3.4., 5.1.
IV Środowisko	4.1. Zapobieganie, likwidacja skutków klęsk żywiołowych i awarii środowiskowych 4.2. Gospodarka odpadami 4.3. Gospodarka wodno – ściekowa 4.4. Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i	2.1., 3.1., 3.2., 3.3., 5.1., 6.3.

	kulturowego 4.5 Ochrona przyrody	
V Transport	5.1. Infrastruktura drogowa regionu	1.1., 1.2.
VI Rynek pracy	6.1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy – projekty realizowane przez PSZ 6.4. Wsparcie aktywności zawodowej osób wyłączonych z rynku pracy z powodu opieki nad małymi dziećmi 6.6. Wspieranie aktywności zawodowej pracowników poprzez działania prozdrowotne	7.2., 7.5., 8.1.
VII Włączenie społeczne	7.1. Aktywna integracja 7.2. Usługi społeczne i zdrowotne	7.1., 7.2., 7.3.
VIII Edukacja	8.1. Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz wyrównanie dostępu do edukacji przedszkolnej i szkolnej	6.1., 6.2.
IX Infrastruktura dla kapitału ludzkiego	9.1. Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną 9.2. Rewitalizacja obszarów problemowych 9.3. Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej	5.2., 6.2., 6.4., 7.1., 7.3.

6.4. Określenie zbieżności Strategii Rozwoju Gminy Kołaczkowo na lata 2015-2025 z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Dla gmin wiejskich duże znaczenie ma także dedykowany im Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Sam samorząd gminny i jego instytucja kultury będą mieli możliwość pozyskania środków w ramach działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich”.

Konkretne dziedziny wsparcia przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 10. Zgodność projektów z działaniem „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Działanie	Wyszczególnienie	Podziałanie	Zgodność projektu strategicznego z gminą Kołaczkowo
Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich	Budowa lub modernizacja dróg lokalnych	Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszeniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii	1.1., 1.2., 2.1., 3.1., 3.2., 3.4., 4.3., 5.1., 6.3., 6.4.
	Gospodarka wodno-ściekowa		
	Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej	Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszenie i rozwijanie podstawowych usług dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury, i powiązanej infrastruktury	
	Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów		
	Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego	Wsparcie badań i inwestycji związanych z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej	

7. WDRAŻANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY

Opracowanie, a następnie zatwierdzenie przez Radę Gminy dokumentu Strategii, to dopiero pierwszy etap cyklu zarządzania strategicznego Gminą. Kolejne jego elementy to:

- wdrażanie zapisów Strategii
- monitorowanie wdrażania Strategii
- ewaluacja (ocena) skutków realizacji działań
- ewentualne korekty planu i jego aktualizacja.

7.1. Wdrażanie zapisów Strategii

Wspólny wysiłek wielu osób, które przyczyniły się najpierw do opracowania szczegółowej diagnozy stanu Gminy, a następnie Strategii jej rozwoju na następnych 10 lat, pójdzie na marne, jeżeli zaproponowane w niniejszym dokumencie projekty nie będą realizowane. Niestety, często zdarza się, że strategia po uchwaleniu staje się martwym dokumentem, do którego nigdy więcej już się nie sięga.

Strategia powinna być dokumentem żywym – powinna być po prostu podstawowym planem działania, wyznaczającym kluczowe kierunki przedsięwzięć samorządu lokalnego i wskazującym sposoby ich osiągnięcia. Właśnie po to w pracach nad opracowywaniem Strategii wiele czasu poświęcono na rozpisanie każdego projektu strategicznego na zadania, czas wykonania, wykonawców i podmioty współpracujące.

Aby zaakceptowane przez Radę Gminy zapisy Strategii były realizowane, potrzebny jest organ, który będzie odpowiedzialny za rozdzielanie zadań, śledzenie postępów w ich wdrażaniu, okresową ocenę, nanoszenie korekt i uzupełnień oraz prowadzenie do dokumentu nowych propozycji. W przypadku gminy Kołaczkowo organem tym będzie Wójt, który będzie realizował powyższe zadania w dużej mierze poprzez Zespół ds. Strategii.

Zespół będzie corocznie (do końca marca) przygotowywał sprawozdanie z realizacji Strategii w poprzednim roku, zawierające informacje o zadaniach ukończonych, zadaniach będących w trakcie wykonywania oraz zadaniach nie rozpoczętych wraz z wyjaśnieniem przyczyn ewentualnych opóźnień. Konsekwencją wniosków, zawartych w sprawozdaniu może być propozycja nanoszenia zmian w dokumencie, polegających na przykład na zmianach terminów, usuwaniu, czy też dodawaniu określonych zapisów. W następnej kolejności sprawozdanie będzie prezentowane przez Wójta na absolutoryjnym posiedzeniu Rady Gminy.

7.2. Monitoring realizacji Strategii

Monitoring to proces regularnego zbierania i analizowania informacji, dotyczących wdrażania Strategii, prowadzony w trakcie realizacji Strategii. **Ma on odpowiedzieć na pytanie, czy coś, co zostało zaplanowane, faktycznie zostało zrobione.** Monitoring

jest rodzajem alarmu, który informuje, gdy wdrażanie przebiega niezgodnie z planem. Dzięki niemu można:

- podjąć działania zaradcze
- skorygować plany
- zminimalizować skutki nieprzewidzianych zdarzeń.

Proces monitorowania powinien objąć następujące etapy:

- zdobycie wiedzy na temat tego, co w danym momencie powinno zostać już osiągnięte
- sprawdzenie, co faktycznie już zrobiono
- porównanie obydwu informacji i przygotowanie wniosków, czy możliwa jest terminowa realizacja planów
- w zależności od osiągniętych wyników – przygotowanie propozycji korekt
- dokonanie zmian w planach.

Planując system monitoringu należy pamiętać, że plany to tylko prognozy i nie gwarantują one pełnego wykonania. Trzeba zdawać sobie sprawę, że mogą się zdarzyć odchylenia i określić, jaka skala tych odchyień będzie dla nas akceptowalna.

Monitoringiem w przypadku gminy Kołaczkowo zajmować się będzie Zespół ds. Strategii. W przypadku identyfikacji poważnych problemów w realizacji któregoś z projektów (mogących skutkować całkowitym lub częściowym niezrealizowaniem, albo opóźnieniem), Koordynator Zespołu będzie zgłaszał ten fakt Wójtowi w celu omówienia zaistniałej sytuacji i podjęcia środków zaradczych.

Po to, aby dokument Strategii pełnił faktyczną rolę podstawowego narzędzia zarządzania Gminą, powinien on być zaopatrzony w mierniki, za pomocą których będzie można śledzić, czy realizowane zadania faktycznie przyczyniają się do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju, zapisanego w wizji Gminy.

Dla gminy Kołaczkowo sporządzono indywidualny zestaw mierników, będących odzwierciedleniem zmian poziomu życia na jej terenie. Są to:

- 1) Liczba mieszkańców Gminy
- 2) Poziom dochodów Gminy na 1 mieszkańca
- 3) Udział wydatków majątkowych w łącznych wydatkach Gminy
- 4) Odsetek gospodarstw domowych, posiadających dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej, bądź posiadających przydomową oczyszczalnię ścieków
- 5) Długość utwardzonych dróg gminnych
- 6) Odsetek środowisk, korzystających z pomocy społecznej
- 7) Liczba przestępstw
- 8) Liczba wykroczeń
- 9) Powierzchnia Gminy, objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego
- 10) Liczba podmiotów gospodarczych (REGON)
- 11) Liczba bezrobotnych mieszkańców
- 12) Wyniki sprawdzianu uczniów klas VI
- 13) Wyniki egzaminu gimnazjalnego.

Oceniając w kolejnych latach skutki realizacji Strategii należy wziąć pod uwagę to, że:

- Wartości mierników 1, 2, 3, 4, 5, 9 i 10 powinny się sukcesywnie zwiększać.
- Wartości mierników 6, 7, 8 i 11 powinny się sukcesywnie zmniejszać.
- Jeżeli chodzi o mierniki 12 i 13, czyli wyniki testów uczniów klas VI szkół podstawowych i III klas gimnazjów, to nie powinny one być gorsze niż średnia dla województwa wielkopolskiego.

7.3. Ocena skutków realizacji Strategii (ewaluacja)

Ocena (ewaluacja) to spojrzenie na realizację Strategii z punktu widzenia osiągnięcia rezultatów, wpływów i potrzeb, które miały być osiągnięte. **Ma ona odpowiedzieć na pytanie, czy coś zostało zrobione dobrze.**

Ocena powinna być prowadzona przez cały okres wdrażania Strategii. Konsekwencjami negatywnej oceny w trakcie realizacji Strategii może być:

- zakończenie danego zadania wcześniej
- zmiana celów
- zmiana sposobów realizacji.

Z kolei ocena końcowa nie wpływa na strategię w trakcie jej realizacji, ale może skutkować nowymi projektami w nowej Strategii. Służy ona zbieraniu doświadczeń i wyciąganiu wniosków na przyszłość.

W trakcie dokonywania oceny należy odpowiedzieć na poniższe pytania:

1. Czy poszczególne zadania zostały wdrożone na czas, w ramach założonego budżetu i czy zostały osiągnięte zaplanowane efekty? Jeżeli nie, to:
 - Dlaczego tak się stało?
 - Co możemy zrobić w przyszłości, aby uniknąć błędów?
2. Czy osiągnęliśmy zaplanowane rezultaty (efekty)? Czy beneficjenci są zadowoleni? Jeżeli nie, to:
 - Dlaczego tak się stało?
 - Co możemy zrobić, aby zapewnić lepszą realizację w przyszłości?
 - Co możemy zrobić, aby zwiększyć skuteczność naszych działań?Jeżeli tak, to czy mogliśmy to zrobić bardziej efektywnie (niższy koszt przy takim samym efekcie)?
3. Czy realizacja Strategii przyczyniła się do osiągnięcia naszych celów strategicznych? Czy osiągnięte rezultaty i ich wpływ na cele strategiczne mają długoterminowy charakter? Jeżeli nie, to:
 - Dlaczego tak się stało?
 - Co możemy zrobić, aby osiągnąć bardziej długoterminowy charakter wyników i lepszą ocenę ich wpływu?
 - Co możemy zrobić, aby zwiększyć długoterminowy charakter osiągniętych rezultatów?

Za ewaluację skutków wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Kołaczkowo będzie odpowiadać Zespół Strategii, przekazując raport do Wójta, a następnie Radzie Gminy.

7.4. Ewentualne korekty planu i jego aktualizacja

Zapisane w Strategii zadania nie powinny być zatwierdzone raz na zawsze – co jakiś czas powinny być one przeglądane i ewentualnie korygowane bądź uzupełniane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Równocześnie do dokumentu Strategii powinny być wprowadzane nowe projekty, wynikające z pojawiających się możliwości (na przykład pozyskanie dodatkowych środków), bądź zgłaszanych potrzeb.

Przesłankami aktualizacji dokumentu Strategii mogą być:

1. Czas – obowiązująca strategia została opracowana co najmniej kilka lat temu i od tej pory nie była aktualizowana
2. Nastąpiły istotne zmiany wewnątrz gminy, a szczególnie w jej otoczeniu, które należy uwzględnić w dokumencie Strategii, np. nowa perspektywa budżetu unijnego, kryzys gospodarczy, współpraca w ramach Powiatu
3. Początek kolejnej kadencji samorządu.

Niniejszy dokument planistyczny powinien mieć charakter kroczący. Najbardziej na początku każdej kolejnej kadencji Rady Gminy powinien być dokonany jego gruntowny przegląd i aktualizacja wraz z przesunięciem okresu programowania. Ewentualne korekty bądź uzupełnienia powinny być dokonywane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Do dokumentu Strategii powinny być wprowadzane nowe projekty, wynikające z pojawiających się możliwości (na przykład pozyskanie dodatkowych środków), bądź identyfikowanych potrzeb.

Rolę koordynatora procesu aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Kołaczkowo będzie pełnił Zespół ds. Strategii. Będzie on zbierał propozycje zmian od szefów poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu Gminy, przewodniczących komisji Rady Gminy oraz szefów jednostek gminnych, a następnie przedstawiać je Wójtowi.

7.5. Informowanie społeczeństwa

Naczelnym celem przygotowania, a następnie wdrażania Strategii jest, zapisane w wizji i misji, zapewnienie mieszkańcom gminy Kołaczkowo jak najbardziej dogodnych warunków do życia, pracy i wypoczynku. Realizacja Strategii ma służyć lokalnej społeczności i wobec tego powinna ona zostać powiadomiona o jej kluczowych zapisach, bowiem uchwalony przez Radę Gminy dokument jest nie tylko „przewodnikiem” dla działań samorządu, ale pełni również funkcję informacyjną dla mieszkańców – powinni oni dowiedzieć się z niej, jakie działania będą w perspektywie kolejnych kilku lat podejmowane przez Urząd Gminy i podległe jednostki.

Oprócz publikacji pełnej wersji Raportu i Strategii w Biuletynie Informacji Publicznej, najważniejsze tezy Strategii zostaną zaprezentowane poprzez stronę internetową Gminy i media lokalne.

Ważne jest także cykliczne informowanie lokalnej społeczności o postępach we wdrażaniu Strategii, przede wszystkim poprzez publikację corocznych, syntetycznych sprawozdań.

8. SPIS TABEL

<i>Tabela 1. Ocena usług społecznych.....</i>	15
<i>Tabela 2. Ocena infrastruktury technicznej</i>	15
<i>Tabela 3. Ocena oświaty.....</i>	16
<i>Tabela 4. Pożądane działania Gminy - infrastruktura drogowa.....</i>	19
<i>Tabela 5. Ważność działań</i>	20
<i>Tabela 6. Zakres czasowy projektów strategicznych.....</i>	38
<i>Tabela 7. Zgodność projektów strategicznych z celami Strategii Rozwoju Kraju 2020</i>	91
<i>Tabela 8. Zgodność projektów strategicznych z celami strategicznymi Województwa</i>	93
<i>Tabela 9. Zgodność projektów strategicznych z priorytetami WRPO 2014+</i>	94
<i>Tabela 10. Zgodność projektów z działaniem „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 ..</i>	96

9. SPIS WYKRESÓW

<i>Wykres 1. Wiek respondentów.....</i>	10
<i>Wykres 2. Ocena warunków życia w Gminie</i>	13
<i>Wykres 3. Opinia o lokalnym rynku pracy.....</i>	14
<i>Wykres 4. Ważność działań w Gminie</i>	18
<i>Wykres 5. Potrzeba wsparcia przedsiębiorców</i>	19

10. SPIS RYSUNKÓW

<i>Rysunek 1. Układ strategii.....</i>	8
--	---

ZAŁĄCZNIK 1. FORMULARZ ANKIETY**Strategia rozwoju Gminy Kołaczkowo na lata 2015-2025**

Szanowni Państwo,

Gmina Kołaczkowo przystąpiła do prac nad sporządzeniem najważniejszego dokumentu planistycznego - Strategii Rozwoju Gminy na lata 2015-2025.

Jedną z form udziału społeczności lokalnej w tworzeniu dokumentu strategii jest niniejsze badanie ankietowe. Dzięki niemu pragniemy poznać Państwa opinie na temat warunków życia na terenie Gminy oraz proponowanych kierunków jej dalszego rozwoju. Z tego powodu prosimy Państwa o poświęcenie kilku minut na wypełnienie niniejszego formularza.

Dziękujemy bardzo za wyczerpujące odpowiedzi!

Teresa Waszak, Wójt Gminy

I. Jaka jest Pana/Pani ocena warunków życia w Gminie? Proszę zaznaczyć odpowiednią kratkę według skali:						
5 - bardzo dobra, 4 - dobra, 3 - przeciętna, 2 - zła, 1 - bardzo zła.						
Pytanie/Ocena	5	4	3	2	1	Nie mam zdania
Lokalny rynek pracy (możliwość znalezienia pracy na terenie Gminy)						
Przedszkole						
Szkoły podstawowe						
Gimnazjum						
Opieka społeczna						
Opieka zdrowotna						
Warunki mieszkaniowe						
Bezpieczeństwo mieszkańców						
Dostępność do kultury i rozrywki						
Dostępność do sportu i rekreacji						
Wodociągi i jakość wody						
Kanalizacja						
Stan dróg i komunikacji lokalnej						
Stan środowiska naturalnego						
Gastronomia						
Placówki handlowe						
Placówki usługowe						
Obsługa mieszkańców w Urzędzie Gminy						
Inne uwagi:						

II. Proszę wymienić 2 najważniejsze pozytywne elementy życia w Gminie:

1.

2.

III. Proszę wymienić 2 najważniejsze problemy (negatywne aspekty) życia w Gminie:

1.

2.

IV. Proszę wskazać skalę ważności poszczególnych działań w Gminie zaznaczając odpowiednią kratkę według skali: od 5 - bardzo ważne do 1 - zbędne

Działanie/Ocena	5	4	3	2	1
Remonty i budowa dróg					
Budowa infrastrukt. okołodrogowej (chodniki, ścieżki rowerowe, oświetlenie)					
Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej					
Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej					
Wydzielanie i uzbrajanie gruntów dla inwestorów					
Wspieranie lokalnych przedsiębiorców i poszukiwanie inwestorów zewn.					
Zwiększenie nakładów na turystykę (rozwój infrastruktury, promocja)					
Budowa i modernizacja obiektów kultury, bibliotek i świetlic wiejskich					
Budowa boisk, sal sportowych (głównie przy szkołach) i placów zabaw					
Promocja i wsparcie korzystania z odnawialnych źródeł energii					
Dalsze działania w zakresie zbiórki, selekcji i przetwarzania odpadów					
Rozwój oferty handlowej					
Rozwój usług gastronomiczno-hotelarskich					
Zwiększanie estetyki Gminy (np. zakładanie nowych terenów zielonych)					
Intensyfikacja współpracy z gminami partnerskimi					
Szersze wspieranie działań kulturalnych, artystycznych i promocja Gminy					
Zwiększenie pomocy socjalnej dla najuboższych					
Inne działania ważne dla Gminy:					
1.					
2.					
3.					

V. Proszę wskazać pięć najważniejszych działań na terenie Pana/Pani miejscowości, na które powinny w pierwszej kolejności zostać wydatkowane środki z budżetu Gminy

1.

2.

3.

4.

5.

Proszę uzupełnić poniższą tabelkę					
Wiek	18-29 lat	30-39 lat	40-49 lat	50-59 lat	pow. 60 lat
Płeć	Mężczyzna			Kobieta	
Wykształcenie	Wyższe	Policealne	Średnie	Zawodowe	Podstawowe
Status zawodowy	Pracownik etatowy	Rolnik	Przedsiębiorca	Student	Niepracujący
Miejsce zamieszkania	Miejscowość		Czas zamieszkania w gminie (w latach)		